

Vissa frågor inom spelområdet m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2002/03:93 Vissa frågor inom spelområdet m.m. jämte motioner väckta dels med anledning av propositionen, dels under allmänna motionstiden hösten 2002. Kulturutskottet har berett skatteutskottet och socialutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen jämte motionerna. Skatteutskottet har beslutat att avstå från att yttra sig. Socialutskottet har avgett ett yttrande i protokoll från sammanträde den 29 april 2003, se *bilaga 3* i detta betänkande.

Kulturutskottet tillstyrker de förslag till ändringar i lotterilagen som föreslås i propositionen med syfte att stärka föreningslivets ställning på lotteri-marknaden. Ideella föreningar får därmed rätt att fördela vinsterna mellan pengar och andra sorters vinster.

Vidare tillstyrker utskottet regeringsförslagen, som innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får rätt att under vissa förutsättningar medge undantag från det främjandeförbud som finns när det gäller deltagande i ett utom landet anordnat lotteri. Förslaget syftar till att underlätta internationellt samarbete på lotteriområdet. Kulturutskottet tillstyrker också de ändringar som föreslås i skattelagstiftningen och som innebär att svenska deltagare i ett i utlandet anordnat s.k. poolspel undantas från inkomstkatt på eventuella vinster medan den svenska arrangören betalar lotteriskatt. Detta förslag omfattar enbart vadhållning på hästar.

Med hänvisning bl.a. till att regeringen aviserat en rad olika förslag och utredningar på spelområdet avstyrker kulturutskottet motioner om spelmissbruk, vinstdelning till föreningslivet, marknadsföring av spel, tillsyn av spelombud, vinstandelstak samt idrottsrörelsens och föreningslivets andel av spelmarknaden. Utskottet avstyrker också motioner om målen för den svenska spelpolitiken, skicklighetsspel i bingohallar, yttrande av polismyndighet vid tillstånd till restaurangkasinospel, högsta gräns för vinstsumma m.m., utländska spelbolags verksamhet i Sverige, spelombud, lottförsäljningsterminaler, förbud mot spel på hundar och departementstillhörighet för spel på hästar.

I betänkandet finns 22 reservationer och 4 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Målen för den svenska spelpolitiken.....	4
Svenska spelanordnares konkurrenskraft.....	4
Åtgärder mot negativa sociala konsekvenser av spel.....	5
Åtgärder mot olagligt spel.....	6
Åtgärder för att värna spelverksamhetens överskott.....	7
Lotterilagen i framtiden.....	7
Övriga lotterifrågor.....	7
Redogörelse för ärendet.....	9
Vissa bakgrundsuppgifter.....	9
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	10
Yttrande från annat utskott.....	10
Utskottets överväganden.....	11
Målen för den svenska spelpolitiken (prop. avsnitt 5).....	11
Svenska spelanordnares konkurrenskraft skall stärkas (prop. avsnitt 6).....	12
Friare vinstval (6.1).....	12
Möjlighet till internationellt samarbete (6.2).....	13
Åtgärder mot negativa sociala konsekvenser av spel (prop. avsnitt 7)....	15
Marknadsföring (7.1).....	18
Värdeautomater (7.2).....	20
Åtgärder mot olagligt spel (prop. avsnitt 8).....	21
Insatser för att motverka olagligt spel (8.1) m.m.....	21
Restaurangkasinospel (8.3).....	23
Redogörelse för åtgärder för att värna spelverksamhetens överskott (prop. avsnitt 9).....	24
Vinstdelning till föreningslivet (9.1).....	24
Höjning av vinstandelstaket (9.2).....	24
Föreningslivet på spel- och lotterimarknaden (9.3).....	26
Lotterilagen och Lotteriinspektionen i framtiden (prop. avsnitt 10).....	27
En framtida spelpolitik (10.1).....	27
Övriga lotterifrågor.....	28
Spelombud.....	28
Lottförsäljningsterminaler.....	29
Spel på hundar.....	29
Departementstillhörighet.....	30
Reservationer.....	31
1. En utredning om det statliga spelmonopolet (punkt 1), (m).....	31
2. En utredning om inriktningen av den statliga spelpolitiken (punkt 4), (fp).....	31

3. Statligt stöd till frivilliga organisationer som arbetar mot spelmissbruk m.m. (punkt 12), (m)	32
4. Ökat statligt bidrag till behandling av spelmissbrukare (punkt 13), (fp)	32
5. Finansiering med medel från spelplanordnare m.m. av åtgärder mot negativa konsekvenser av spel (punkt 14), (kd)	32
6. Begränsning av marknadsföringen av spel (punkt 17), (fp)	33
7. Utredning om marknadsföringen av spel (punkt 18), (kd)	33
8. Forskningsuppdrag om sambandet mellan marknadsföring och spelberoende (punkt 19), (fp, kd)	34
9. Uppföljning av spelmarknadens självsanering (punkt 20), (kd)	34
10. Begränsningar av öppettider för värdeautomatspel (punkt 21), (fp, kd)	35
11. Konsekvenser för restaurangägare som inte följer gällande regler för värdeautomatspel (punkt 22), (kd, c)	35
12. Utvärdering av konsekvenserna av införandet av AB Svenska Spels värdeautomater (punkt 23), (kd, c)	36
13. Tillstånd till skicklighetsspel i bingohallar (punkt 25), (m)	36
14. Förbättrad tillsyn av spelombud (punkt 26), (kd, c)	37
15. Yttrande av polismyndighet vid tillstånd till restaurangkasino-spel (punkt 27), (m, fp, kd, c)	37
16. Vinstandelstak (punkt 29), (m, fp, kd)	38
17. Ökade möjligheter för idrottsrörelsen att utveckla och bedriva egna spel och lotterier (punkt 31), (m)	38
18. Föreningslivets andel av spelmarknaden (punkt 32), (fp)	39
19. Föreningslivets andel av spelmarknaden (punkt 32), (kd)	39
20. Utländska spelbolags verksamhet i Sverige (punkt 33), (m)	40
21. Spelombud (punkt 34), (c)	40
22. Lottförsäljningsterminaler (punkt 35), (c)	41
Särskilda yttranden	42
1. Långsiktiga avtal med AB Trav och Galopp (punkt 11), (c)	42
2. Finansiering med medel från spelplanordnare m.m. av åtgärder mot negativa konsekvenser av spel (punkt 14), (c)	42
3. Utvärdering av restaurangägarnas uppsikt över värdeautomat-spel (punkt 24), (kd)	42
4. Uttalande om vinstdelningssystem (punkt 28), (kd, c)	43
Bilaga 1 Förteckning över behandlade förslag	44
Proposition 2002/03:93	44
Motioner väckta med anledning av propositionen	44
Motioner från allmänna motionstiden 2002	45
Bilaga 2 Propositionens lagförslag	49
2.1 Förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000)	49
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1482) om lotteriskatt	51
2.3 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	54
Bilaga 3 Socialutskottets yttrande	55

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Målen för den svenska spelpolitiken

1. En utredning om det statliga spelmonopolet

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr1 yrkande 4.

Reservation 1 (m)

2. Tillstånd för privata aktörer på spelmarknaden samt försäljning av AB Svenska Spel

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr278 yrkandena 1 och 2.

3. En särskild granskning av AB Svenska Spels verksamhet

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr278 yrkande 3.

4. En utredning om inriktningen av den statliga spelpolitiken

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr234.

Reservation 2 (fp)

Svenska spelanordnares konkurrenskraft

5. Friare vinstval

Riksdagen antar 16 § regeringens förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000).

6. Undantag i vissa fall från förbudet att främja deltagande i utländskt lotteri

Riksdagen antar 38 och 54 §§ regeringens förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000).

7. Lotteriskatt för den svenska medarrangören vid ett i utlandet anordnat s.k. poolspel

Riksdagen antar 1, 1 a, 1 b och 2 §§ regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1482) om lotteriskatt.

8. Undantag från inkomstskatt på vinster i ett i utlandet anordnat s.k. poolspel

Riksdagen antar 8 kap. 3 § och 42 kap. 25 § regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

9. Lagförslagen i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till
dels lag om ändring i lotterilagen (1994:1000),
dels lag om ändring i lagen (1991:1482) om lotteriskatt,
dels ock lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229), i den mån lag-
 förslagen inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan.

10. Översyn av trav- och galoppsportens möjligheter att konkurrera på den internationella spelmarknaden

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr229 yrkande 2.

11. Långsiktiga avtal med AB Trav och Galopp

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr229 yrkande 3.

Åtgärder mot negativa sociala konsekvenser av spel

12. Statligt stöd till frivilliga organisationer som arbetar mot spelmissbruk m.m.

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr1 yrkande 1.

Reservation 3 (m)

13. Ökat statligt bidrag till behandling av spelmissbrukare

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr2 yrkande 1.

Reservation 4 (fp)

14. Finansiering med medel från spelanordnare m.m. av åtgärder mot negativa konsekvenser av spel

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr3 yrkandena 3 och 4, 2002/03:Kr212 yrkande 1, 2002/03:Kr332 yrkandena 5 och 6 samt 2002/03:So445 yrkandena 2 och 3.

Reservation 5 (kd)

15. Utredning om negativa konsekvenser av spel

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr332 yrkande 3.

16. Informationsskyldighet för AB Svenska Spel beträffande spelmissbruk

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr332 yrkande 4.

17. Begränsning av marknadsföringen av spel

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr2 yrkande 2 och 2002/03:Kr212 yrkande 2.

Reservation 6 (fp)

18. Utredning om marknadsföringen av spel

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr263, 2002/03:Kr332 yrkande 2 och 2002/03:Kr368 yrkande 13.

Reservation 7 (kd)

19. Forskningsuppdrag om sambandet mellan marknadsföring och spelberoende

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr2 yrkande 3.

Reservation 8 (fp, kd)

20. Uppföljning av spelmarknadens självsanering

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr3 yrkande 9.

Reservation 9 (kd)

21. Begränsningar av öppettider för värdeautomatspel

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr2 yrkande 4 och 2002/03:Kr3 yrkande 7.

Reservation 10 (fp, kd)

22. Konsekvenser för restaurangägare som inte följer gällande regler för värdeautomatspel

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr3 yrkande 5.

Reservation 11 (kd, c)

23. Utvärdering av konsekvenserna av införandet av AB Svenska Spels värdeautomater

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr3 yrkande 6.

Reservation 12 (kd, c)

24. Utvärdering av restaurangägarnas uppsikt över värdeautomatspel

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr212 yrkande 3.

*Åtgärder mot olagligt spel***25. Tillstånd till skicklighetsspel i bingohallar**

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr1 yrkande 2.

Reservation 13 (m)

26. Förbättrad tillsyn av spelombud

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr3 yrkande 8.

Reservation 14 (kd, c)

27. Yttrande av polismyndighet vid tillstånd till restaurangkasinospel

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr2 yrkande 5.

Reservation 15 (m, fp, kd, c)

Åtgärder för att värna spelverksamhetens överskott

28. Uttalande om vinstdelningssystem

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr331 och 2002/03:Kr368 yrkande 6.

29. Vinstandelstak

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr2 yrkande 7 och 2002/03:Kr3 yrkande 2.

Reservation 16 (m, fp, kd)

30. Högsta gräns för vinstsumma m.m.

Riksdagen avslår motion 2002/03:So364 yrkandena 2 och 3.

31. Ökade möjligheter för idrottsrörelsen att utveckla och bedriva egna spel och lotterier

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr266 yrkande 3 och 2002/03:Kr297 yrkande 11.

Reservation 17 (m)

32. Föreningslivets andel av spelmarknaden

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr2 yrkande 6, 2002/03:Kr3 yrkande 1 och 2002/03:Kr368 yrkande 10.

Reservation 18 (fp)

Reservation 19 (kd)

Lotterilagen i framtiden

33. Utländska spelbolags verksamhet i Sverige

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr1 yrkande 3, 2002/03:Kr332 yrkande 1 och 2002/03:Kr365.

Reservation 20 (m)

Övriga lotterifrågor

34. Spelombud

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr235, 2002/03:Kr279, 2002/03:N303 yrkande 1 och 2002/03:N341 yrkande 4.

Reservation 21 (c)

35. Lottförsäljningsterminaler

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr335 yrkande 5.

Reservation 22 (c)

36. Förbud mot spel på hundar

Riksdagen avslår motion 2002/03:MJ490 yrkande 35.

37. Departementstillhörighet för spel på hästar

Riksdagen avslår motion 2002/03:MJ430 yrkande 4.

Stockholm den 13 maj 2003

På kulturutskottets vägnar

Lennart Kollmats

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Kollmats (fp), Lars Wegendal (s), Kent Olsson (m), Eva Arvidsson (s), Paavo Vallius (s), Gunilla Tjernberg (kd), Peter Pedersen (v), Lena Adelson Liljeroth (m), Tommy Ternemar (s), Cecilia Wikström (fp), Göran Persson i Simrishamn (s), Anna Lindgren (m), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Matilda Ernkrans (s), Hans Backman (fp), Lars-Ivar Ericson (c) och Johan Andersson (s).

Redogörelse för ärendet

Vissa bakgrundsuppgifter

Våren 1996 beslutade riksdagen att öronmärkningen av överskottet från värdeautomatspel skulle ersättas av ett system för vinstdelning mellan staten och föreningslivet, beräknat på Svenska Spels totala överskott (bet. 1995/96: FiU14, rskr. 1995/96:248). Riksdagen bemyndigade regeringen att ändra vinstdelningssystemet mellan staten och föreningslivet på det sätt som regeringen föreslog. Vinstdelningssystemet har ännu inte genomförts.

I oktober 1997 fick en särskild utredare regeringens uppdrag att göra en översyn av lotterilagen. Utredningen, som antog namnet Lotterilagsutredningen, överlämnade i november 1998 delbetänkandet Automatspel (SOU 1998:144). Delbetänkandet föranledde förslag från regeringen till ändringar i lotterilagen, vilka antogs av riksdagen i maj 1999 (prop. 1998/99:80, bet. 1998/99:KrU11, rskr. 1998/99:229).

I juli 2000 överlämnade Lotterilagsutredningen slutbetänkandet Från tom-bola till Internet – översyn av lotterilagstiftningen (SOU 2000:50).

I juni 1999 gavs en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur föreningslivets ställning på den svenska spel- och lotterimarknaden kan stärkas. Utredningen, som antog namnet Den nya spel- och lotteriutredningen, lämnade sitt betänkande Föreningslivet på spel- och lotterimarknaden (SOU 2000:9) i februari 2000.

Slutbetänkandena har remissbehandlats. Vissa delar har lagts till grund för ändringar i lotterilagen. Ändringarna antogs av riksdagen i juni 2002 och trädde i kraft den 1 augusti samma år (prop. 2001/02:153, bet. 2001/02:KrU21, rskr. 2001/02:313). Ändringarna innebar bl.a. att lotterilagen anpassades till den tekniska utvecklingen genom att särskilda regler infördes för lotterier som förmedlas över Internet samt att anordnare av lotterier som bedrivs i flera län ges möjlighet att beräkna vinsternas värde med beaktande av ett sannolikt vinstutfall.

Finansdepartementet remitterade den 7 januari 2002 Promemoria rörande ändring av lotterilagens vinsttak. I promemorian föreslås att vinstandelstaket för egentliga lotterier höjs till 55 %.

Folkrörelsernas samarbetsorgan för spel- och lotterifrågor (FSL) föreslog i en skrivelse till regeringen i september 2001 bl.a. att föreningslivet skulle få ökade möjligheter att agera på spel- och lotterimarknaden. AB Svenska Spel (Svenska Spel) har i skrivelse till regeringen i oktober 2002 angett att bolaget uppskattar att omsättningen på spel över Internet från Sverige uppgår till drygt 2 miljarder kronor 2002. Samma uppskattning har lämnats av AB Trav och Galopp (ATG) i en skrivelse i november 2002. Lotteriinspektionen uppgav i en skrivelse till regeringen vid ungefär samma tidpunkt att antalet spel-

automater som kan användas för olagligt spel ökar och att det finns indikationer på att spel på dessa automater omsätter mycket stora belopp.

Riksdagen har gett regeringen till känna att regeringen skall överväga frågor om spelbegränsande åtgärder, forskning avseende spelandets negativa sidor samt marknadsföring av spel (bet. 2001/02:KrU21, rskr. 2001/02:313). Enligt tillkännagivandet bör regeringen lämna förslag om ökade medel till bl.a. förebyggande åtgärder för att motverka spelmissbruk och till behandling av dem som inte längre kan hantera sitt spelande.

Riksdagen har vidare gett regeringen till känna (bet. 2002/03:SoU1, rskr. 2002/03:81) att regeringen bör överväga att genomföra en samhällsekonomisk konsekvensanalys av spel och spelets negativa konsekvenser i Sverige, att öka forskningsinsatserna inom området med det ökade spelberoendet i samhället samt hur ökade resurser skall ges till forskning och stödjande behandling.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I proposition 2002/03:93 Vissa frågor inom spelområdet m.m. föreslås att föreningslivets ställning på lotterimarknaden skall stärkas genom att ideella föreningar får rätt att fritt fördela vinsterna mellan pengar och andra sorters vinster.

I propositionen föreslås vidare att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer skall få rätt att medge undantag från förbudet att främja deltagande i utländskt lotteri. Detta förslag lämnas i syfte att underlätta internationellt samarbete på lotteriområdet. Som en följd av förslaget föreslås skattereglerna ändras bl.a. så att svenska deltagare i ett i utlandet anordnat s.k. poolspel undantas från inkomstskatt på eventuella vinster. I stället skall den svenska medarrangören betala lotteriskatt. Förslagen till ändringar av skattelagstiftningen gäller enbart vadhållning i samband med hästtävlingar.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2003.

Vidare redogör regeringen för sin syn på utvecklingen på spel- och lotterimarknaden. Ett antal åtgärder i syfte att motverka negativa sociala konsekvenser av spel aviseras. Därutöver redovisar regeringen hur den under den närmaste tiden avser att stävja olagligt spel och bedrägerier. Regeringen avser att återkomma med förslag till höjt vinsttak för i första hand lotterier förmedlade via elektromagnetiska vågor (Internet m.m.) i syfte att nya regler skall kunna träda i kraft den 1 januari 2004.

Yttrande från annat utskott

Kulturutskottet har berett skatteutskottet och socialutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen jämte motionerna. Skatteutskottet har beslutat att avstå från att yttra sig (SkU prot. 2002/03:12). Socialutskottet har avgett ett yttrande i protokoll från sammanträdet den 29 april 2003 (SoU prot. 2002/03:29, se *bilaga 3*).

Utskottets överväganden

Målen för den svenska spelpolitiken (prop. avsnitt 5)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- en utredning om det statliga spelmonopolet, *jämför reservation 1 (m)*,
- tillstånd för privata aktörer på spelmarknaden samt försäljning av AB Svenska Spel,
- en särskild granskning av AB Svenska Spels verksamhet och
- en utredning om inriktningen av den statliga spelpolitiken, *jämför reservation 2 (fp)*.

Regeringens bedömning

Målen för den svenska spelpolitiken bör även fortsättningsvis vara en sund och säker spelmarknad, där sociala skyddsintressen och efterfrågan på spel tillgodoses under kontrollerade former. Överskott från spel bör värnas och alltså vara förbehållet det allmänna eller allmännyttiga ändamål, dvs. föreningslivet, hästsporten och staten. Inriktningen bör som hittills vara att prioritera sociala skyddshänsyn samtidigt som intresset av ett varierat spelutbud och risken för bedrägerier och olagligt spel beaktas.

Motionerna

I motion Kr1 (m) föreslår motionärerna att en förutsättningslös utredning skall göras av för- och nackdelar med *det statliga spelmonopolet* (yrkande 4).

Motionärerna bakom motion Kr278 (m) föreslår att monopolet på den svenska spelmarknaden skall avskaffas samt att staten inte skall äga företag som bedriver spelverksamhet och därför sälja Svenska Spel (yrkande 2). I samma motion begär motionärerna att regeringen skall lägga fram förslag till ändring av lagstiftningen så att privata aktörer kan bedriva spelverksamhet i Sverige (yrkande 1).

I motion Kr278 (m) hemställs vidare om att staten skall tillsätta en *särskild granskningsgrupp* för att utreda om Svenska Spel lever upp till de intentioner som låg bakom bildandet av bolaget och om bolaget följer svensk lagstiftning vad avser t.ex. upphandling och uppträdande i konkurrenssituationer (yrkande 3). I motionen hävdas bl.a. att Svenska Spel nonchalerar rekommendationer från Nämnden för offentlig upphandling och att bolaget använt sig av aggressiv marknadsföring, riktad till ungdomar, av värdeautomaten Jack Vegas.

I motion Kr234 (fp) föreslås att staten skall skaffa sig en genomtänkt spelpolitik, grundad på en analys av såväl intäkter som olika spelformers sociala

effekter. Analysen skall göras av en brett sammansatt *utredning om spelpolitiken*.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att spelmarknaden även fortsättningsvis skall vara reglerad och att statens ansvar genom ytterligare åtgärder bör vara att säkerställa att de sociala skadeverkningarna minimeras. Överskottet från spelmarknaden bör även i framtiden gå till staten, föreningslivet och hästsporten. Kommersiella intressen bör enligt utskottets mening också fortsättningsvis vara tillåtna enbart inom spelverksamheterna på restaurangkasinon och på varuspelsautomater på marknads- och tivolinöjen. Utskottet avstyrker därför motionerna Kr1 (m) yrkande 4 samt Kr278 (m) yrkandena 1 och 2.

Utskottet har tidigare tagit ställning till yrkanden om en särskild granskning av Svenska Spel, liknande de nu aktuella (jfr bet. 2001/02:KrU20 s. 6). Utskottet har då bl.a. hänvisat till följande. Svenska Spel gör den bedömningen att lagen om offentlig upphandling inte är tillämplig för bolagets verksamhet. Den leverantör som anser sig förfördelad har möjlighet att vända sig till domstol, vilken har befogenhet att avgöra hur lagen skall tolkas. I sista hand är det en fråga för EG-domstolen. Vad gäller frågan om marknadsföring av Jack Vegas har utskottet inhämtat att Svenska Spels värdeautomater inte marknadsförs över huvud taget sedan ett par år. Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motion Kr278 (m) yrkande 3.

Utskottet har i det föregående redovisat de omfattande utredningsförslag som avlämnats under senare år och de tillkännagivanden för regeringen som riksdagen gjort om spelandet och om åtgärder mot dess negativa sidor. I den nu föreliggande propositionen aviseras en rad åtgärder, bl.a. forskning, avseende spelmissbruk. Någon särskild analys i enlighet med motion Kr234 (fp) torde inte vara påkallad, varför även denna motion avstyrks.

Svenska spelordnares konkurrenskraft skall stärkas (prop. avsnitt 6)

Friare vinstval (6.1)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000) avseende vinstval (16 §).

Regeringens förslag

De begränsningar som i dag gäller för vinster som utgörs av pengar eller värdepapper skall tas bort.

Enligt lotterilagen får ideella föreningar för att få tillstånd att anordna ett egentligt lotteri inte ha en penningvinst som uppgår till mer än ett basbelopp. Värdepappersvinster får vidare utgöra högst 25 % av det sammanlagda vinstvärdet i lotteriet. Enligt regeringen innebär dessa begränsningar, i förhållande till de villkor under vilka andra spelanordnare verkar, en stor nackdel ur konkurrenssynpunkt. Folkrörelserna bör därför få möjlighet att själva fördela sina vinster för att öka attraktionskraften hos sina lotterier. Förslaget föranleder ändringar i 16 § lotterilagen (1994:1000).

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändring i lotterilagen (1994:1000) avseende ett friare vinstval.

Möjlighet till internationellt samarbete (6.2)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag till lagar om ändring i

- lotterilagen (1994:1000) avseende undantag i vissa fall från förbudet att främja deltagande i utländskt lotteri (38 och 54 §§),
- lagen (1991:1482) om lotteriskatt avseende skattskyldighet för den svenska medarrangören vid ett i utlandet anordnat s.k. poolspel avseende vadhållning på hästar (1, 1 a, 1 b och 2 §§) och
- inkomstskattelagen (1999:1229) avseende undantag från inkomstskatt på vinster i ett i utlandet anordnat s.k. poolspel avseende vadhållning på hästar (8 kap. 3 § och 42 kap. 25 §).

Riksdagen bör även anta regeringens lagförslag i övrigt.

Riksdagen bör vidare avslå motionsförslagen om

- översyn av trav- och galoppsportens möjligheter att konkurrera på den internationella spelmarknaden och
- långsiktiga avtal med ATG.

Regeringens förslag

I syfte att underlätta visst internationellt samarbete på lotteriområdet föreslås att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ges rätt att i vissa fall medge undantag från förbudet att främja deltagande i utländskt lotteri. Syftet är att ge de svenska aktörerna möjlighet att samarbeta med sina internationella systerorganisationer. Förutsättningarna för att undantag skall kunna meddelas är att det finns ett samarbete mellan den svenska aktören och systerorganisationen i utlandet samt att den utländska organisationen har tillstånd enligt sitt lands regler att anordna lotterier eller vadhållning och att arbeta internationellt. Den svenska organisationen skall ansvara mot spelarna för sin del av arrangemanget enligt den svenska regleringen och kontrollen av den

svenska organisationen skall följa vanliga regler. Förslaget medför ändringar i 38 § lotterilagen samt en följdändring i 54 § samma lag.

Regeringen föreslår vidare ändringar i skattelagstiftningen. När det gäller vadhållning i samband med hästtävlingar som anordnas som följd av förslaget om undantag från främjandeförbudet föreslås att svenska deltagare i ett i utlandet anordnat s.k. poolspel skall undantas från inkomstskatt på eventuella vinster. I stället skall den svenska medarrangören betala lotteriskatt. Detta förslag medför ändringar i 1 och 2 §§ lagen om lotteriskatt (1991:1482), två nya paragrafer, 1 a och 1 b §§, i nämnda lag samt ändringar i 8 kap. 3 § och 42 kap. 25 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft den 1 juli 2003.

Motionen

I motion Kr229 (c), som väcktes i oktober 2002, föreslås att en översyn skall göras av trav- och galoppsportens möjligheter att konkurrera på den internationella marknaden (yrkande 2). I samma motions yrkande 3 framhålls att långsiktiga avtal bör upprättas med ATG för att möjliggöra bolagets konkurrens på denna marknad. Detta bör tillkännages för regeringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inga invändningar mot att en möjlighet öppnas till *undantag från det främjandeförbud av utländskt spel* som nu finns i lotterilagen utan tillstyrker regeringens förslag att undantag från främjandeförbudet skall kunna medges av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Detta kommer att innebära att svenska spelmanordnare får större möjligheter att hävda sig i den ökande internationella konkurrensen.

Utskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över förslagen till ändringar av *lagen om lotteriskatt* och *inkomstskattelagen*. Skatteutskottet har beslutat att avstå från att yttra sig (prot. 2002/03:12). Kulturutskottet ställer sig bakom förslagen till ändringar av skattelagstiftningen och föreslår att riksdagen antar dem.

Utskottet har i övriga delar inte något att erinra mot regeringens förslag till ändringar i lotterilagen, lagen om lotteriskatt och inkomstskattelagen. Ställningstagandet innebär att riksdagen i dessa delar bör anta regeringens förslag. Ändringarna bör som regeringen föreslagit träda i kraft den 1 juli 2003.

När det gäller motionsyrkandena rörande trav- och galoppsportens möjligheter att konkurrera på den internationella marknaden och frågan om avtalen med ATG vill utskottet anföra följande.

ATG har sedan 1973 ansvaret för totalisatorspel på trav- och galopptävlingar. Dess rättigheter regleras inte direkt i lotterilagen, utan bolaget har i stället fått sina rättigheter genom beslut av regeringen med stöd av ett bemyndigande, sedan år 1990 enligt 45 § lotterilagen. ATG har sedan augusti 1997 haft tillstånd att anordna vadhållning i samband med hästtävlingar i samarbete med trav- och galoppsportens centrala organisationer i de övriga nordiska länderna. Vidare har tillstånd lämnats till ATG att fr.o.m. år 2000 vid 20

tillfällen årligen anordna vadhållning i egen svensk pool med utländska trav- och galopptävlingar som underlag. De nu föreslagna ändringarna i lotterilagen ger en större möjlighet att samarbeta med utländska systerorganisationer. Utskottet ser mot denna bakgrund inte skäl för en sådan översyn som begärs utan avstyrker motion Kr229 (c) yrkande 2.

Regeringen har i december 2002 förlängt det avtal mellan staten, Svenska travsportens centralförbund (STC) och Svenska galoppförbundet (SG), i vilket ATG:s verksamhetsområde regleras. Avtalet gäller endast ett halvår. Utskottet har inhämtat att avsikten är att det under denna tid skall utarbetas avtal på längre tid. Med hänsyn till detta avstyrker utskottet motion Kr229 (c) yrkande 3.

Åtgärder mot negativa sociala konsekvenser av spel (prop. avsnitt 7)

Utskottets förslag i korthet

- Riksdagen bör – med hänvisning bl.a. till regeringens aviserade förslag om åtgärder mot spelmissbruk – avslå motionsförslagen om
- statligt stöd till frivilliga organisationer som arbetar mot spelmissbruk m.m., *jämför reservation 3 (m)*,
  - ökat statligt bidrag till behandling av spelmissbrukare, *jämför reservation 4 (fp)*,
  - finansiering med medel från spelanordnare m.m. av åtgärder mot negativa konsekvenser av spel, *jämför reservation 5 (kd)*,
  - utredning om negativa konsekvenser av spel och
  - informationsskyldighet för AB Svenska Spel beträffande spelmissbruk.

Regeringens bedömning

Ökade insatser och resurser krävs för att förebygga och motverka negativa sociala konsekvenser av spelande. Det är väsentligt att vidta åtgärder som motverkar en utveckling på spelmarknaden som leder till folkhälsoproblem i form av ökat spelberoende.

Regeringen avser att återkomma med konkreta åtgärdsförslag samt förslag till finansiering av dessa i budgetpropositionen för år 2004.

Motionerna

Många motioner handlar om behovet av *åtgärder mot spelmissbruk*.

I motion Kr1 (m) begär motionärerna att de i propositionen aviserade åtgärdsförslagen skall omfatta ett nära samarbete med och stöd till frivilliga och ideella organisationer som arbetar mot spelmissbruk samt stöd till forskning (yrkande 1).

I motion Kr2 (fp) begärs ett ökat anslag i den kommande budgetpropositionen till behandlingsverksamhet (yrkande 1).

Fyra av motionerna framhåller vikten av att spelordnarna skall finansiera åtgärderna mot spelmissbruk. Så är fallet vad gäller motion Kr3 (kd), där motionärerna kräver att Statens folkhälsoinstitut (FHI) skall få tillräckliga medel för att genomföra sin handlingsplan mot spelmissbruk samt att regeringen borde lämna förslag till hur en viss andel av vinsten från Svenska Spel skall föras över till arbetet mot spelberoende (yrkandena 3 och 4). Motionären bakom motion Kr212 (kd) begär att minst 5 % av spelbolagsvinsterna till staten öronmärks för att betala vård av missbrukare samt till forskning på området (yrkande 1). Önskemål om en fond, som finansierar behandling, forskning och utbildning på detta område och som i sin tur finansieras via en fastställd årlig procentsats av de totala spelintäkterna, förs fram i motion Kr332 (v) yrkandena 5 och 6. Motionärerna bakom motion So445 (c) begär att skattemedel eller medel från omsättningen på spel skall avsättas till en fond som bekostar vård av spelmissbrukare (yrkande 2). Spelordnarna bör även enligt samma motion avsätta medel till forskning om spelmissbruk (yrkande 3).

I motion Kr332 (v) framhålls också behovet av en parlamentarisk kommission med uppgift att belysa de negativa konsekvenserna av spel (yrkande 3). Under tiden för en sådan kommissions arbete bör enligt motionärerna inga ytterligare kasinon öppnas i landet. I samma motion begärs att regeringen i sina direktiv till Svenska Spel tar in ett krav att bolaget skall verka för att allmänheten informeras om spelandets skadeverkningar (yrkande 4).

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet har genom utdrag ur protokoll från sitt sammanträde tisdagen den 29 april (SoU 2002/03:29) yttrat sig över proposition 2002/03:93 jämte motioner (se *bilaga 3*). Socialutskottet erinrar om riksdagens tillkännagivande hösten 2002 (bet. 2002/03:SoU1 s. 39–43) om spelandets samhällsekonomiska konsekvenser och om forskning på området. Utskottet noterar att regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2004 med åtgärdsförslag och finansiering. Socialutskottet stryker under regeringens socialpolitiska ansvar. Socialutskottet fäster uppmärksamhet på att riksdagen beslutat om ett övergripande nationellt folkhälsomål och en sektorsövergripande målstruktur för det samlade folkhälsoarbetet med elva målområden varav ett (målområde 11) rör bl.a. minskade skadeverkningar av överdrivet spelande (prop. 2002/03:35, bet. 2002/03: SoU7). Socialutskottet pekar också på att regeringen i 2003 års ekonomiska vårproposition (2002/03:100) föreslagit att anslaget 14:7 Folkhälsopolitiska åtgärder skall ökas med 5 miljoner kronor för år 2003 för att motverka negativa sociala och hälsomässiga effekter av spelberoende.

Kulturutskottets ställningstagande

FHI redovisade i början av året sitt förslag till handlingsprogram för att motverka spelberoende. FHI beräknar att 40–50 miljoner kronor kommer att krävas per år för att genomföra de föreslagna åtgärderna. Beloppet fördelar

sig med en tredjedel vardera till åtgärder inom vård och behandling, förebyggande insatser respektive forskning.

Ett långsiktigt och brett upplagt forskningsprogram om spel och spelberoende som bl.a. innehåller en longitudinell studie (en studie över längre tid) av spelproblem, sambandet mellan kriminalitet och spel samt studier av spel över Internet skall enligt propositionen genomföras. FHI kommer därför att få i uppdrag att ansvara för att en forskningsplan upprättas under år 2003. Från och med år 2004 kan därefter konkreta forskningsprojekt påbörjas.

Regeringen avser enligt propositionen att bereda FHI:s förslag vidare. Bland annat skall stöd ges till inrättandet av kunskapscentrum i Malmö, Göteborg och Stockholm. Dessa kunskapscentrum skall knytas till verksamheter där beroendeforskning redan bedrivs. Vidare avser regeringen att överväga möjligheten att tillföra resurser till föreningslivet i syfte att engagera i första hand ungdoms- och invandrarföreningar att i förebyggande syfte sprida information om spelberoende. Regeringen ser det också som angeläget att under åren 2004–2006 skapa förutsättningar för riktade utbildningsinsatser till ca 6 000 personer som yrkesmässigt kan komma i kontakt med spelberoende eller problemspelare. Målgruppen är personal inom socialtjänst, primärvård, psykiatrisk vård, kriminalvård, skola och vissa budgetrådgivare. Det finns vidare ett behov av förstärkt stöd till självhjälsgrupper och föreningar för spelberoende samt riktade insatser för att förbättra stödet till de anhöriga. En strategi bör också enligt regeringen tas fram med bl.a. inriktning mot information till ungdomar, föräldrar och allmänheten om riskerna med barns och ungdomars spelande.

Med anledning av riksdagens tillkännagivande (bet. 2002/03:SoU1, rskr. 2002/03:81) att regeringen bör överväga att genomföra en samhällsekonomisk konsekvensanalys av spel och spelets negativa konsekvenser i Sverige, överväger regeringen att uppdraga åt en lämplig myndighet att studera spelandets samhällsekonomiska betydelse.

Regeringen betonar också betydelsen av att aktörerna inom spel- och lotteriområdet tar ett eget ansvar för konsekvenserna av de spel som dessa erbjuder. Regeringen avser därför att öka spelanordnarnas ansvar för åtgärder som syftar till att motverka ett ökat spelberoende. I sammanhanget kan nämnas att spelbolagen under år 2002 upprättade gemensamma riktlinjer för marknadsföring inom spelbranschen. Det kan vidare nämnas, vilket också regeringen pekar på, att behandling för spelmissbruk i vissa fall ligger inom socialtjänstens ansvarsområde.

Utskottet vill vidare erinra om att staten via anslaget 14:7 Folkhälsopolitiska åtgärder för år 2003 (prop. 2002/03:1 utg.omr. 9, bet. 2002/03:SoU1, rskr. 2002/03:81) gett FHI 4 miljoner kronor för insatser i syfte att öka kunskapen om spelberoende och för att initiera aktiviteter för att förebygga spelberoende. Som socialutskottet påpekar föreslår regeringen i vårpropositionen i förslag till tilläggsbudget för år 2003 (prop. 2002/03:100) att anslaget skall ökas med 5 miljoner kronor med hänvisning till att det finns behov av åtgär-

der för att motverka negativa sociala och hälsomässiga effekter av spelberoende.

Utskottet delar den oro som uttrycks i propositionen, motionerna och socialutskottets yttrande inför de negativa sociala effekter som den allt snabbare utvecklingen på spelmarknaden kan medföra. Utskottet kan emellertid konstatera att medvetenheten om problemen och om vikten av att aktivt motarbeta dem har ökat kraftigt under senare år. Det är därför naturligt att ytterligare åtgärder vidtas för att minimera spelandets negativa sidor. Utskottet förutsätter att regeringen i arbetet med finansieringen av dessa i budgetpropositionen även överväger på vilka olika sätt dessa åtgärder kan finansieras. Som socialutskottet framhåller är det viktigt att det socialpolitiska ansvaret beaktas vid utarbetandet av kommande åtgärder. Mot bakgrund av de åtgärder som regeringen aviserar, där avsikten också är att lägga större ansvar på spelanordnarna, anser utskottet dock att motionerna i viss utsträckning torde kunna bli tillgodosedda. Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motionerna Kr1 (m) yrkande 1, Kr2 (fp) yrkande 1, Kr3 (kd) yrkandena 3 och 4, Kr212 (kd) yrkande 1, Kr332 (v) yrkandena 3, 4, 5 och 6 samt So445 (c) yrkandena 2 och 3.

Marknadsföring (7.1)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- begränsning av marknadsföringen av spel, *jämför reservation 6 (fp)*,
- utredning om marknadsföringen av spel, *jämför reservation 7 (kd)*,
- forskningsuppdrag om sambandet mellan marknadsföring och spelberoende, *jämför reservation 8 (fp, kd)* och
- uppföljning av spelmarknadens självsanering, *jämför reservation 9 (kd)*.

Motionerna

Behovet av en *begränsning av marknadsföringen av spel* tas upp i två motioner. Motionärerna bakom motion Kr2 (fp) anser att åtgärder bör vidtas som begränsar reklamens möjligheter att framställa spelandet som enbart positivt, exempelvis genom en varningstext om riskerna för spelberoende (yrkande 2). Motionären i motion Kr212 (kd) anser att reglerna för marknadsföring av spel bör förändras, bl.a. genom förbud för reklam för spel som man känner till att de medför ökade risker för spelberoende (yrkande 2).

I två motioner, Kr332 (v) yrkande 2 och Kr368 (kd) yrkande 13, begärs att regeringen skall tillsätta *en utredning om begränsning av reklamen runt spelandet*. I motion Kr263 (kd) framförs önskemål om en översyn av spelbolags

rätt att göra reklam. Motionären pekar på att det inte är tillåtet att göra reklam för alkohol och tobak på samma sätt som för spel.

Motionärerna bakom motion Kr2 (fp) anser att *forskningsuppdraget till FHI* skall utvidgas till att även belysa frågan om det finns ett samband mellan ökad marknadsföring och ökat spelberoende (yrkande 3).

Motionärerna bakom motion Kr3 (kd) anser att regeringen bör ge i uppdrag till Lotteriinspektionen att *följa upp spelmarknadens självsanering* av marknadsföringen, dvs. effekterna av de riktlinjer för etisk marknadsföring som upprättades under 2002 av spelbolagen (yrkande 9).

Utskottets ställningstagande

Det uppdrag som regeringen lämnade FHI i oktober 2001 innefattade bl.a. en analys av vilken betydelse spelbolagens marknadsföring kan ha för risken att spelberoende utvecklas. Av redovisningen framgår att spelbranschens bruttokostnad för marknadsföring år 1998 var ca 370 miljoner kronor, medan den år 2002 torde hamna på ca 600 miljoner kronor. Det finns dock enligt FHI inga studier som visar ett påtagligt samband mellan spelproblem och marknadsföring. Regeringen anför att dessa frågor skall studeras närmare samt att förslag som syftar till att begränsa marknadsföringen för att minska problemspelet skall utarbetas.

Regeringen avser också att med de båda statligt styrda bolagen ATG och Svenska Spel ta upp frågan om att bolagen i annonser eller reklamslag samt på lotter, bongar, spelkvitton o.d. skall informera om det hjälptelefonnummer som finansieras via FHI och som bl.a. är avsett för personer med spelberoende och deras anhöriga. Syftet är att så snart som möjligt, dock senast fr.o.m. den 1 juli 2004, under en period om 24 månader pröva en sådan åtgärd.

Som nämnts ovan utarbetade spelbolagen under år 2002 gemensamma riktlinjer för marknadsföring. Dessa omfattar bl.a. att reklam inte får riktas till minderåriga och att den inte får uppmuntra till överdrivet spelande. Vidare anges att reklam inte får missbruka konsumenternas förtroende för spelbranschen och att den inte heller får vilseleda konsumenterna. Information om spelrelaterade problem och vilken hjälp som finns att få för drabbade och anhöriga skall finnas lätt tillgänglig för konsumenterna.

Utskottet erinrar vidare om att de spelformer som har högst omsättning, Jack Vegas och Miss Vegas, sedan ett par år inte marknadsförs över huvud taget. Samma är förhållandet vad gäller kasinon.

Utskottet delar FHI:s och regeringens bedömning av behovet att utreda ett eventuellt samband mellan marknadsföring och spelmissbruk. Utskottet konstaterar också att de åtgärder som aviseras ligger i linje med de önskemål som framförs i motionerna, varför något uttalande av riksdagen inte torde vara nödvändigt. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet motionerna Kr2 (fp) yrkandena 2 och 3, Kr3 (kd) yrkande 9, Kr212 (kd) yrkande 2, Kr263 (kd), Kr332 (v) yrkande 2 och Kr368 (kd) yrkande 13.

Värdeautomater (7.2)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- begränsningar av öppettider för värdeautomatspel, *jämför reservation 10 (fp, kd)*,
- konsekvenser för restaurangägare som inte följer gällande regler för värdeautomatspel, *jämför reservation 11 (kd, c)*,
- utvärdering av konsekvenserna av införandet av AB Svenska Spels värdeautomater, *jämför reservation 12 (kd, c)* och
- utvärdering av restaurangägarnas uppsikt över värdeautomatspel.

Motionerna

I motion Kr2 (fp) framhålls att en *begränsning bör ske av öppettiderna* för värdeautomater, särskilt under eftermiddagar då ungdomar efter skoltid kan tänkas besöka dessa lokaler (yrkande 4). Även i motion Kr3 (kd) önskas en begränsning av öppettiderna, nämligen till kvällar och helger (yrkande 7).

I motion Kr3 (kd) framställs också krav på *konsekvenser för restaurangägare som inte följer reglerna*, bl.a. vad gäller åldersgränser (yrkande 5). Dessa bör enligt motionärerna förlora tillståndet att inneha spelautomater vid brott mot reglerna.

I samma motion, Kr3 (kd), begärs vidare en *utvärdering* av konsekvenserna av införandet av Svenska Spels värdeautomater (yrkande 6). Motionären bakom motion Kr212 (kd) framhåller behovet av att en utvärdering görs av hur restaurangägare prioriterar uppsikten över spelautomater (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Regeringen har i Svenska Spels tillstånd för spel på värdeautomater för åren 2003 och 2004 krävt att bolaget vid sina avtalsförhandlingar med restaurangägare gör en samlad översyn av lämpligt antal värdeautomater per spelställe samt placeringen av automaterna. Regeringen har också uppdragit åt Lotteriinspektionen att vid utfärdande av lotteritillstånd särskilt överväga möjligheten att begränsa antalet spelautomater per spelplats. Syftet med dessa åtgärder är enligt regeringen att minska risken för sociala skadeverkningar och att öka möjligheterna till en effektiv kontroll och tillsyn över spelformen. Enligt inhämtade uppgifter har Lotteriinspektionen den 15 april 2003 fastställt ett antal villkor samt kontroll- och ordningsbestämmelser för spel på Svenska Spels värdeautomater. Bland annat skall Svenska Spel regelbundet genomföra utbildning av ombud och anställda hos ombud, där gällande bestämmelser för värdeautomatspel skall genomgå. Vidare får värdeautomater inte placeras tillsammans med förströelsespel utan åldersgräns, enligt uppgift då detta skulle försvåra tillsynen. En särskild motivering skall lämnas om en ansökan avser fler än tre automater.

Svenska Spel har under år 2003 arbetat fram ett 10-punkts spelansvarsprogram för spel på värdeautomater. Programmet innefattar åtgärder för att säkerställa att 18-årsgränsen efterlevs, nya utbildningskrav, särskilda omsättningskrav för spelplatser med fler än tre värdeautomater, förändring av värdeautomaternas utseende, ny informationsfolder och ett öppethållande kopplat till serveringstillståndet. Bolaget har redan börjat tillämpa programmet. Regeringen uppger i propositionen att den avser att följa hur spelandet på värdeautomater påverkas av de åtgärder som kommer att vidtas i enlighet med Svenska Spels program.

Som FHI uppger i sitt handlingsprogram finns det i dag inga straffrättsliga konsekvenser för det ombud eller den restauranginnehavare som inte ser till att de gällande åldersgränserna för spel följs. FHI anför i handlingsprogrammet att det i lotterilagen bör införas en bestämmelse om straffansvar för sådana överträdelser. Regeringen avser enligt propositionen att närmare överväga möjligheten att vidta åtgärder mot de restaurangägare som inte följer den åldersgräns som föreskrivs i lotterilagen.

Enligt inhämtade uppgifter gör Lotteriinspektionen regelbundet kontroller hos de restaurangägare som innehar värdeautomater. Under år 2002 gjordes 663 kontroller och fram till början av april innevarande år 199 kontroller. I de fall inspektionen får uppgift om brott mot reglerna, begärs en förklaring från Svenska Spel. Bolaget gör då en utredning tillsammans med bl.a. kommunala myndigheter. I de fall regelbrottet visar sig ha varit endast en enstaka händelse utfärdas en varning till innehavaren. Avstängningar av innehavare har förekommit i ett fåtal fall. I enlighet med bestämmelsen i 51 § lotterilagen återkallar inspektionen i sådana fall det tillstånd som utfärdats för Svenska Spel att placera värdeautomater hos berörd restaurangägare.

Mot bakgrund av den redovisning som lämnats ovan anser utskottet att det inte torde vara påkallat att riksdagen gör några sådana uttalanden om värdeautomatspel som begärs i motionerna. Utskottet utgår från att regeringen och övriga berörda är mycket uppmärksamma på utvecklingen och omedelbart vidtar de åtgärder som bedöms nödvändiga. Utskottet avstyrker därför motionerna Kr2 (fp) yrkande 4, Kr3 (kd) yrkandena 5, 6 och 7 samt Kr212 (kd) yrkande 3.

Åtgärder mot olagligt spel (prop. avsnitt 8)

Insatser för att motverka olagligt spel (8.1) m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- tillstånd till skicklighetsspel i bingohallar, *jämför reservation 13 (m)* och
- förbättrad tillsyn av spelombud, *jämför reservation 14 (kd, c)*.

Regeringens bedömning

Särskilda insatser bör vidtas för att motverka olagligt spel.

Under senare år har situationen på automatspelsmarknaden kännetecknats av försök till kringgående av lagstiftningens förbud mot penningvinster. Lotteriinspektionen har i november 2002 bedömt att antalet spelautomater som kan användas för olagligt spel ökar och att det finns indikationer på att mycket stora belopp omsätts. Dessa automater är ofta konstruerade så att de kan ta emot högre valörer eller ge möjlighet till betalning med särskilda kort. Efter det att Lotteriinspektionen genomförde ett antal kontrollåtgärder förändrades formerna för vinstutbetalning. Skrivna kvitton för vunna frispel kan ofta växlas mot kontanter på annan plats. På senare tid har även plaskort där penningflödet registreras börjat förekomma.

Regeringen har den 6 februari 2003 gett Lotteriinspektionen i uppdrag att kartlägga den svenska marknaden för sådana spelautomater och liknande spel som i dag saknar eller anordnas utan erforderligt tillstånd. Kartläggningen sker i samråd med Rikspolisstyrelsen. Regeringen avser vidare att utreda på vilket sätt Lotteriinspektionen och andra berörda myndigheter kan ges utökade möjligheter att ingripa vid brott mot spelregleringen. Mot denna bakgrund anser regeringen att det inte är lämpligt att i enlighet med det förslag som lämnats av den senaste spel- och lotteriutredningen föreslå att värdeautomater i bingomiljö skall få kompletteras med ett begränsat antal skicklighetsautomater av s.k. pajazzotyp. Det är enligt regeringens bedömning i dagsläget inte önskvärt med fler spelautomater på marknaden.

Motionerna

Motionärerna bakom motion Kr1 (m) anser att riksdagen bör tillåta *skicklighetsautomater* i bingohallar (yrkande 2).

I motion Kr3 (kd) framhålls behovet av en *förbättrad tillsyn av spelombud* (yrkande 8). Dessa bör enligt motionärerna få sitt tillstånd indraget om de inte följer lagstiftningen, bl.a. vad gäller åldersgränser.

Utskottets ställningstagande

Lotteriinspektionen har nyligen gjort bedömningen att antalet spelautomater som kan användas för olagliga spel ökar samt också påtalat att uppfinningsrikedomen är stor när det gäller att hitta möjligheter att kringgå reglerna på området. Utskottet anser liksom regeringen att det under dessa förhållanden är olämpligt att införa en ny typ av automat, *skicklighetsautomat*, på marknaden, i all synnerhet som det enligt Lotteriinspektionens remissyttrande över betänkandet (SOU 2000:9) Föreningslivet på spel- och lotterimarknaden i princip är omöjligt att kontrollera denna automattyp på ett effektivt sätt. Med hänsyn till detta, samt även till Lotteriinspektionens uppdrag att kartlägga den illegala spelmarknaden, avstyrker utskottet motion Kr1 (m) yrkande 2.

Utskottet är – i likhet med motionärerna bakom motion Kr3, i vilken krävs *förbättrad tillsyn av spelombud* – oroat över uppgifter som visar att en del spelombud inte tar allvarligt på sin skyldighet att bl.a. kontrollera unga spelares ålder. Det är självklart inte acceptabelt att spelombud bryter mot de regler som finns eller undandrar sig sin skyldighet att kontrollera åldern hos unga spelare. Det är enligt lotterilagen förbjudet för minderåriga att delta i vissa lotterier och spel, och ett spelombud åläggs därutöver i avtalet med Svenska Spel en skyldighet att kontrollera att bestämmelsen om åldersgräns efterföljs. Om ombudet bryter mot en bestämmelse i lotterilagen kan den myndighet som meddelat tillståndet – Lotteriinspektionen – meddela varning eller återkalla tillståndet. Utskottet förutsätter att tillräckliga åtgärder vidtas från såväl Lotteriinspektionens som spelanordnarnas sida för att säkerställa att spelombuden följer den reglering som finns. Regeringen har också aviserat att den kommer att utreda på vilket sätt Lotteriinspektionen och andra berörda myndigheter kan ges utökade möjligheter att ingripa vid brott mot spelregleringen. Med hänsyn till ovanstående får motion Kr3 (kd) yrkande 8 anses tillgodosedd, varför den inte behöver föranleda något uttalande från riksdagens sida. Den avstyrks därför. Utskottet avser dock att noga följa denna fråga i framtiden.

Restaurangkasinospel (8.3)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om yttrande av polismyndighet vid tillstånd till restaurangkasinospel, *jämför reservation 15 (m, fp, kd, c)*.

Regeringens bedömning

Regeringen anser att Lotteriinspektionen skall ge berörd kommun tillfälle att yttra sig över en ansökan innan beslut fattas avseende tillstånd till restaurangkasinospel. Yttrande bör även kunna inhämtas från berörd polismyndighet. Regeringen avser att ta in bestämmelser i dessa avseenden i lotteriförordningen (1994:1451).

Motionen

I motion Kr2 (fp) hemställer motionärerna att Lotteriinspektionen skall bereda inte bara kommunen utan även polismyndigheten tillfälle att yttra sig när det gäller tillstånd till restaurangkasinospel (yrkande 5). Skälet är att polismyndigheten kan känna till problem som kommunen inte har vetskap om.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det inte i varje enskilt fall skall vara nödvändigt att bereda polismyndigheten möjlighet att yttra sig, utan att

det bör ankomma på Lotteriinspektionen att avgöra när så skall ske. Utskottet avstyrker därför motion Kr2 (fp) yrkande 5.

Redogörelse för åtgärder för att värna spelverksamhetens överskott (prop. avsnitt 9)

Vinstdelning till föreningslivet (9.1)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör – i avvaktan på ett aviserat regeringsförslag i frågan – avslå motionsförslagen om ett uttalande om vinstdelningssystem.

Regeringens bedömning

Regeringen anser att ett vinstdelningssystem bör införas från den 1 januari 2004.

I budgetpropositionen för år 2004 avser regeringen att lämna förslag till ett vinstdelningssystem som baseras på överskottet från Svenska Spel. Systemet skall ersätta den nuvarande fördelningen av överskottet från spel på värdeautomater till Riksidrottsförbundet och Ungdomsstyrelsen.

Motionerna

Motionärerna bakom motionerna Kr331 (v) och Kr368 (kd) yrkande 6 kräver att ett vinstdelningssystem införs snarast.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade våren 1996 att ett vinstdelningssystem skulle införas. Utskottet ser med tillfredsställelse att systemet nu beräknas kunna träda i kraft den 1 januari nästa år.

Då yrkandena i motionerna Kr331 (v) och Kr368 (kd) yrkande 6, som väcktes innan propositionen lades fram, därmed får anses vara tillgodosedda, avstyrker utskottet dessa.

Höjning av vinstandelstaket (9.2)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om
– vinstandelstak, jämför reservation 16 (m, fp, kd) och
– högsta gräns för vinstsumma m.m.

Regeringens bedömning

Regeringens bedömning är att det inte finns anledning att generellt höja vinstandelstaket. Däremot finns det skäl att höja det för sådana lotterier som kan

antas påverkas av den ökade konkurrensen från utlandet, dvs. närmast för sådana rikslotterier som förmedlas via Internet m.m. Regeringen avser att först analysera effekterna av att vinstandelstaket för vissa rikslotterier höjs ytterligare eller slopas för att därefter skyndsamt återkomma med ett förslag till förändringar av reglerna för vinstandelstaket. Syftet är att nya regler skall kunna träda i kraft den 1 januari 2004.

Motionerna

I motion Kr2 (fp) föreslår motionärerna att *vinstandelstaket* skall höjas generellt för alla lotterier (yrkande 7). I motionen framförs att det är viktigare för ett lokalt lotteri med dess mindre omsättning att kunna hävda sig konkurrensmässigt än vad det är för ett rikslotteri. Motionärerna bakom motion Kr3 (kd) instämmer i regeringens bedömning att en analys bör göras men anser att samma vinstandelstak skall gälla för samtliga lotterier (yrkande 2).

Motionären bakom motion So364 (mp) vill att en *högsta gräns* för utdelning av *vinstsumma* skall införas och anser att denna gräns bör vara tre miljoner kronor (yrkande 2). Vidare bör överskjutande medel fördelas av en ideell organisation som t.ex. Amnesty International för hjälpinsatser till bl.a. barn i utsatta situationer (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

År 1994 infördes ett tak för hur högt värde som vinsterna i ett egentligt lotteri får ha i förhållande till värdet på insatserna. Vinstandelstaket var ursprungligen bestämt till 55 % av insatsernas värde. Taket skulle förhindra att vinstutdelningar användes som konkurrensmedel, vilket på sikt kunde medföra en minskad lönsamhet och lägre överskott. För att dämpa konkurrensen på spel- och lotterimarknaden sänktes vinstandelstaket år 1997 till 50 %.

Den tekniska utvecklingen på spelområdet har emellertid gått snabbt under de senaste åren. Uppskattningar under 2002 visar att den totala omsättningen av Internetspel kan uppgå till mer än två miljarder kronor, av vilket de utländska spelbolagen beräknas stå för 60 %. Det sker också en mycket kraftig ökning när det gäller spel på Internet, och det finns därutöver ny teknik som kan användas till nya spel.

Spel på utländska Internetsidor innebär många riskfaktorer som kan leda till att spelarna utvecklar spelberoende. Vinstandelen är hög, det finns möjligheter till stora insatser och stora vinster samt dessutom ett mycket rikhaltigt utbud av spel och vadslagningsmöjligheter. Dessutom försvinner stora belopp ur landet som, om de skulle ha satsats på de svenska aktörerna, till en del hade kommit staten, folkrorelserna eller hästsporten till godo.

Av ovan nämnda anledningar instämmer utskottet i regeringens bedömning av vikten att stärka konkurrenskraften hos de spel som kan antas påverkas av den ökade konkurrensen från utländska spelbolag. Utskottet är emellertid inte berett att tillstyrka förslag som innebär att ett generellt vinstandelstak införs. Utskottet avstyrker därför motionerna Kr2 (fp) yrkande 7 och Kr3 (kd) yrkande 2.

Utskottet avstyrker även motion So364 (mp) yrkandena 2 och 3 i vad avser införande av en högsta gräns för vinstsumma, m.m.

Föreningslivet på spel- och lotterimarknaden (9.3)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- ökade möjligheter för idrottsrörelsen att utveckla och bedriva egna spel och lotterier, *jämför reservation 17 (m)* och
- föreningslivets andel av spelmarknaden, *jämför reservation 18 (fp) och reservation 19 (kd)*.

Regeringens bedömning

Den nya spel- och lotteriutredningen föreslog att Svenska Spels tillstånd inom lotteriområdet skulle inskränkas till att omfatta endast två lotterier och att lotterierna i övrigt i princip skulle vara folkrörelsernas marknad. Regeringen gör emellertid en annan bedömning. Om förslaget genomförs minskar överskottet från Svenska Spels verksamhet i en relativt stor omfattning, vilket i sin tur medför minskade resurser för föreningslivet genom ett vinstdelningssystem.

Svenska Spel bör därför även i fortsättningen få möjlighet att tillhandahålla spel inom lotteriområdet.

Motionerna

I motion Kr266 (fp) framhålls betydelsen av att *idrottsrörelsen* får ökade möjligheter att utveckla och bedriva egna spel och lotterier och på sikt ges ansvar för hela lotterimarknaden (yrkande 3). Även motionärerna bakom motion Kr297 (m) anser att idrottsrörelsen bör få en betydligt större andel av spelmarknaden än för närvarande (yrkande 11).

Enligt motion Kr368 (kd) bör folkrörelsernas del av spelmarknaden öka (yrkande 10). I motion Kr3 (kd) betonas vikten av att stärka *föreningslivets* andel av spelmarknaden (yrkande 1). Motionärerna är positiva till det kommande vinstdelningssystemet, men anser att det vore bättre om folkrörelsernas egna spel fick ett större utrymme på marknaden och resurserna således gick direkt till folkrörelserna och inte via staten. Motionärerna bakom motion Kr2 (fp) anser att folkrörelserna på sikt bör få ansvar för hela lotterimarknaden för att få en god ekonomi som de själva kontrollerar (yrkande 6). Ett vinstdelningssystem förbättrar enligt motionärerna situationen för folkrörelserna, men löser den inte.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser liksom motionärerna att föreningslivet måste tillförsäkras tillräckliga resurser för sina verksamheter. Under de senaste åren har överskottet från värdeautomatspelet, som tillfaller folkrörelsernas barn- och ung-

domsverksamhet, gjort att folkrörelsernas behållning från spelmarknaden höjts avsevärt även om deras andel av omsättningen minskat. Utskottet förutsätter att vinstdelningssystemet kommer att utformas på ett sådant sätt att utfallet till föreningslivet inte försämras jämfört med nuvarande system. Utskottet vill också erinra om förslaget rörande friare vinstval, en åtgärd som bör stärka konkurrenskraften hos föreningslivets lotterier och därmed också kunna förbättra möjligheterna för dessa att mera ägna sig åt sina egentliga verksamheter. När det gäller rikslotterier kommer också som nämnts en analys att göras av regeringen beträffande en höjning av vinstandelstaket.

Med hänvisning till aviserade åtgärder avstyrker utskottet motionerna Kr2 (fp) yrkande 6 och Kr3 (kd) yrkande 1, Kr266 (fp) yrkande 3, Kr297 (m) yrkande 11 och Kr368 (kd) yrkande 10.

Lotterilagen och Lotteriinspektionen i framtiden (prop. avsnitt 10)

En framtida spelpolitik (10.1)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om utländska spelbolags verksamhet i Sverige, *jämför reservation 20 (m)*.

Regeringens bedömning

Lotteriregleringen bör anpassas till spel- och lotterimarknadens snabba utveckling. Det finns därför enligt regeringens bedömning anledning att se över lotteriregleringen. Regeringen nämner därvid bl.a. möjligheten att hindra utländska spelbolag som utan svenskt tillstånd erbjuder svenskar spel över Internet, frågan om vissa begrepp och definitioner i lagen samt frågan om kredit i vissa fall.

Motionerna

I motion Kr1 (m) framhåller motionärerna att regeringen inte bör vidta ytterligare åtgärder för att motverka utländska spelbolags verksamhet i Sverige (yrkande 3). Skälet till detta är att verksamheten är begränsad och att åtgärder, om sådana över huvud taget är möjliga, inte kommer att stå i proportion till effekterna.

Motionärerna bakom motion Kr332 (v) begär att regeringen skall lämna förslag till nya regler för att motverka att utländska spelbolag verkar och etablerar sig i Sverige, t.ex. genom begränsning av Internetbankers möjligheter att föra över pengar till bolagen (yrkande 1). I motion Kr365 (s) vill motionärerna att Sverige skall agera internationellt för att förhindra osund konkurrens från utländska spelbolag och därmed förhindra ekonomiska förluster för staten och det svenska föreningslivet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har redan inledningsvis ställt sig bakom regeringens bedömning att målen för spelpolitiken skall ligga fast. Därmed innefattas en sund spelmarknad där sociala skyddsintressen tillgodoses under kontrollerade former.

Det är enligt utskottets mening viktigt med en så strikt kontroll som möjligt över spelmarknaden för att minimera de negativa effekterna av spel. Av denna anledning delar utskottet regeringens uppfattning att möjligheterna att hålla utländska spelbolag utanför den svenska spelmarknaden behöver granskas t.ex. genom att olika möjligheter att begränsa penningtransaktioner vid spel hos utländska spelordnare prövas. Utskottet avstyrker motion Kr1 (m) yrkande 3. Utskottet avstyrker också, med hänvisning till den översyn av lotterilagen som aviserats, motionerna Kr332 (v) yrkande 1 och Kr365 (s).

Övriga lotterifrågor

Spelombud

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om spelombud, *jämför reservation 21 (c)*.

Motionerna

Flera motioner behandlar frågor om spelombud. I motionerna Kr235 (c) och Kr279 (c) framhålls att statliga spelbolag bör vara skyldiga att tillhandahålla spelmöjligheter hos de näringsidkare som så begär. Motionärerna bakom motion N303 (c) anser att bl.a. Svenska Spel bör sänka kraven på lanthandlarnas omsättningsnivå för att göra det möjligt för små butiker i glesbygd att ge sina kunder spelservice (yrkande 1). I motion N341 (c) understryker motionärerna behovet av samarbete mellan Svenska Spel och vissa lanthandlare (yrkande 4). Motionärerna anser att Svenska Spel gratis bör tillhandahålla terminaler för spel i de affärer som får stöd från länsstyrelsen, med vilket torde avses stödmottagare enligt förordningen (2000:283) om landsbygdsstöd.

Utskottets ställningstagande

År 1994 beslutade Konsumentverket och dåvarande AB Tipstjänst om en anpassning av villkoren för vissa ombud i glesbygd. Härigenom blev det möjligt för ca 400 lanthandlare att kunna fortsätta sin verksamhet som spelombud. Det rörde sig i första hand om lanthandlare som tidigare beviljats statligt stöd till kommersiell service eller ombud på orter som kan få sådant stöd. Ytterligare en förutsättning var att avståndet till närmaste onlineombud inte understeg tio kilometer. För de ombud som uppfyllde dessa förutsättningar sänktes kraven på omsättning från den normala nivån 20 000 kronor/vecka till 4 000 kronor/vecka. Etableringsavgiften på 15 000 kronor togs också bort.

Enligt uppgifter som hämtats in från Svenska Spel ligger omsättningskravet fortfarande kvar på 4 000 kronor/vecka. Svenska Spel vidtar dock inte någon aktiv åtgärd avseende de ombud – cirka hundra – vars omsättning understiger detta belopp. De berörda ombuden får också bl.a. rabatt på terminalhyran – 190 kronor/vecka mot normalt 300 kronor.

Utskottet erinrar om att Svenska Spel för närvarande har ca 6 500 ombud. Av dessa är ca 3 600 s.k. spelombud, vilka tillhandahåller samtliga produkter i Svenska Spels sortiment med undantag av värdeautomater.

Utskottet anser att motionsyrkandena i så motto bör vara tillgodosedda genom de förhållanden som redovisats, varför motionerna Kr235 (c), Kr279 (c), N303 (c) yrkande 1 och N341 (c) yrkande 4 avstyrks.

Lottförsäljningsterminaler

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om lottförsäljningsterminaler, *jämför reservation 22 (c)*.

Motionen

Motionärerna bakom motion Kr335 (c) anser att det lokala föreningslivet skall ha samma rätt som rikslotterierna att ställa ut lottförsäljningsterminaler (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Den nya spel- och lotteriutredningen föreslog i sitt slutbetänkande Föreningslivet på spel- och lotterimarknaden (SOU 2000:9) att lottförsäljningsterminaler skulle introduceras för rikslotterierna som på det sättet skulle få en modern distributionsform. Utredningsförslaget har inte genomförts vare sig för rikslotterier, såsom föreslogs, eller för andra lotterier. Utskottet avstyrker motion Kr335 (c) yrkande 5.

Spel på hundar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om förbud mot spel på hundar.

Motionen

Motionärerna bakom motion MJ490 (mp) hemställer att spel på hundar skall förbjudas (yrkande 35).

Utskottets ställningstagande

Regeringen gav i september 2001 Statens jordbruksverk i uppdrag att från djurskyddssynpunkt göra en översyn av hundkapplöpning med vadhållning. Syftet med översynen var att bedöma om djurskyddet har försämrats genom vadhållning på ett sådant sätt att verksamheten måste förändras eller upphöra. Jordbruksverket lämnade med anledning av uppdraget en rapport i november 2001. Verkets bedömning var att det sedan vadhållningen infördes inte skett någon sådan försämring av djurskyddet vid hundkapplöpningar som skulle föranleda att verksamheten måste förändras eller upphöra. Verket föreslog att en ny utvärdering skall göras efter cirka fem år då det behövs underlag från en längre period för att få fram en säkrare skadestatistik. Den aktuella statistiken baserade sig på ett och ett halvt års tävlande och var enligt verket inte tillräcklig för att dra några säkra slutsatser utan räckte endast till att se tendenser inom sporten.

Med hänvisning till den gjorda översynen och till att en ny utvärdering kommer att genomföras då säkrare underlag finns, avstyrker utskottet motion MJ490 (mp) yrkande 35.

Departementstillhörighet**Utskottets förslag i korthet**

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om departementstillhörighet för spel på hästar.

Motionen

Motionärerna bakom motion MJ430 (kd) föreslår att ansvaret inom Regeringskansliet för spelverksamheten avseende hästar bör sortera under Jordbruksdepartementet, då hästhållningen skall ses som en del av jordbrukspolitiken (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Enligt 7 kap. 1 § regeringsformen är det regeringen som fördelar ärendena mellan departementen inom Regeringskansliet. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion MJ430 (kd) yrkande 4.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. En utredning om det statliga spelmonopolet (punkt 1)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr1 yrkande 4.

Ställningstagande

Frågan om att bryta upp dagens monopol på spelmarknaden bör bli föremål för en förutsättningslös utredning. Det behövs en noggrann studie av för- respektive nackdelar med det statliga monopolet innan riksdagen kan ta ställning till om det bör avskaffas eller behållas. Mot den bakgrunden menar vi att regeringen skyndsamt bör tillsätta en sådan utredning som begärs i motion Kr1 (m) yrkande 4, vilket riksdagen bör tillkänna för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motionsyrkandet.

2. En utredning om inriktningen av den statliga spelpolitiken (punkt 4)

av Lennart Kollmats, Cecilia Wikström och Hans Backman (alla fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr234.

Ställningstagande

Innan fler spelformer introduceras bör staten skaffa sig en genomtänkt spelpolitik som sätter solidaritet och socialt ansvar i högsätet, inte kommersiella synpunkter och förhoppningar om ökade statsinkomster. Spelpolitiken bör baseras på en grundlig analys av olika spelformers effekter, där inte enbart intäkterna utan också de förväntade samhällskostnaderna och de sociala skadorna av spelande får väga tungt. Riksdagen bör av regeringen begära ett förslag till spelpolitik, grundat på resultaten från en utredning med bred sammansättning där det socialpolitiska intresset av att minska skador är väl före-

trätt och där svensk och internationell spelforskning beaktas. Vad som här anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed bifaller riksdagen motion Kr234 (fp).

3. Statligt stöd till frivilliga organisationer som arbetar mot spelmissbruk m.m. (punkt 12)

av Kent Olsson, Lena Adelson Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr1 yrkande 1.

Ställningstagande

De förslag som regeringen avser att lägga fram när det gäller åtgärder mot spelmissbruk bör omfatta förslag till former för ett nära samarbete med och stöd till de frivilliga organisationer och ideella föreningar som vänder sig till spelmissbrukare, liksom också stöd till forskning inom området. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr1 (m) yrkande 1.

4. Ökat statligt bidrag till behandling av spelmissbrukare (punkt 13)

av Lennart Kollmats, Cecilia Wikström och Hans Backman (alla fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 13 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr2 yrkande 1.

Ställningstagande

Det övergripande ansvaret för att behandlingsverksamheten utökas vilar på riksdagen och regeringen. Det är därför viktigt att regeringen tar ett tydligt ansvar och i budgetpropositionen återkommer med förstärkta anslag till behandlingsverksamhet. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr2 (fp) yrkande 1.

5. Finansiering med medel från spelordnare m.m. av åtgärder mot negativa konsekvenser av spel (punkt 14)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr3 yrkandena 3 och 4, bifaller delvis motion 2002/03:Kr212 yrkande 1 och avslår motionerna 2002/03:Kr332 yrkandena 5 och 6 samt 2002/03:So445 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Regeringen måste ta ett större ansvar för att motverka spelberoende och för att ta hand om dem som redan drabbats. Jag anser att FHI borde få tillräckliga resurser för att genomföra den behandlingsplan mot spelberoende som utarbetats. För detta ändamål borde en fastställd andel av vinsten från Svenska Spel årligen tillfalla arbetet mot spelberoende. Ett ökat spelande kommer på så sätt att innebära att arbetet mot spelberoende automatiskt får ökade resurser. Medlen skall användas till kunskapsuppbyggnad och vård. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr3 (kd) yrkandena 3 och 4, bifaller delvis motion Kr212 (kd) yrkande 1 och avslår motionerna Kr332 (v) yrkandena 5 och 6 samt So445 (c) yrkandena 2 och 3.

6. Begränsning av marknadsföringen av spel (punkt 17)

av Lennart Kollmats, Cecilia Wikström och Hans Backman (alla fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr2 yrkande 2 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr212 yrkande 2.

Ställningstagande

Folkpartiet anser inte att det är möjligt eller önskvärt att begränsa den totala marknadsföringen av spel. Däremot bör regeringen överväga åtgärder som begränsar reklamens möjligheter att framställa spelandet som enbart positivt. Regeringen kan exempelvis utfärda föreskrifter om obligatoriska varningsmeddelanden eller om skyldighet att alltid lämna korrekta uppgifter om vinstchanser. Alternativt kan tilläggsvillkor i tillstånd till spel eller lotterier begränsa marknadsföringen. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr2 (fp) yrkande 2 och bifaller delvis motion Kr212 (kd) yrkande 2.

7. Utredning om marknadsföringen av spel (punkt 18)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr368 yrkande 13 samt bifaller delvis motionerna 2002/03:Kr263 och 2002/03:Kr332 yrkande 2.

Ställningstagande

Spelbolagen lägger ner stora summor på marknadsföring, och reklam för spel syns i alla medier, på reklampelare etc. Jag anser att en utredning bör tillsättas som skall utarbeta tydliga gränser för marknadsföring. Att så sker är viktigt inte minst för att förhindra att reklamen lockar ungdomar att bli spelare. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed bifaller riksdagen motion Kr368 (kd) yrkande 13 samt bifaller delvis motionerna Kr263 (kd) och Kr332 (v) yrkande 2.

8. Forskningsuppdrag om sambandet mellan marknadsföring och spelberoende (punkt 19)

av Lennart Kollmats (fp), Gunilla Tjernberg (kd), Cecilia Wikström (fp) och Hans Backman (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 8. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr2 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi ser med oro på den stora ökningen av marknadsföring av spel och lotterier. Även om det inte kunnat konstateras ett direkt samband mellan marknadsföring och ökat spelberoende finns det anledning att befara att de personer som har drabbats eller riskerar att drabbas av spelberoende utsätts för en stor påfrestning genom reklamen. Vi anser att FHI:s forskningsuppdrag bör utvidgas till att också omfatta en analys av om det finns ett samband mellan ökad marknadsföring och ökat spelberoende. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr2 (fp) yrkande 3.

9. Uppföljning av spelmarknadens självsanering (punkt 20)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 20 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 9. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr3 yrkande 9.

Ställningstagande

All vinst från spel skall gå till allmänna eller allmännyttiga ändamål. Trots det används varje år flera hundra miljoner av spelbolagens vinster för marknadsföring av spel, och beloppet har ökat kraftigt under senare år. Denna nivå är inte rimlig. Marknadsföringen har också en alltmer pådrivande karaktär, som uppmuntrar till spelande. Spelbolagen har nu på eget initiativ beslutat att genom självsanering begränsa marknadsföringen, vilket är positivt. Lotteriinspektionen bör få i uppdrag att följa detta arbete för att tillse att en begränsning verkligen kommer till stånd. Vad utskottet här anfört bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr3 (kd) yrkande 9.

10. Begränsningar av öppettider för värdeautomatspel (punkt 21)

av Lennart Kollmats (fp), Gunilla Tjernberg (kd), Cecilia Wikström (fp) och Hans Backman (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 10. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2002/03:Kr2 yrkande 4 och 2002/03:Kr3 yrkande 7.

Ställningstagande

Vi instämmer i FHI:s bedömning att begränsningar av öppettiderna bör införas när det gäller spel på värdeautomater. Särskilt gäller detta under dagtid, eftersom antalet problemspelare är högre då än under kvällstid. En ytterligare anledning till begränsningar under dagtid är att ungdomar kan tänkas besöka lokaler med värdeautomater efter skoltid. Detta bör tillkännages för regeringen. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna Kr2 (fp) yrkande 4 och Kr3 (kd) yrkande 7.

11. Konsekvenser för restaurangägare som inte följer gällande regler för värdeautomatspel (punkt 22)

av Gunilla Tjernberg (kd) och Lars-Ivar Ericson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 11. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr3 yrkande 5.

Ställningstagande

Värdeautomatspelen Jack Vegas och Miss Vegas introducerades år 1996 och har under senare år ökat sin omsättning explosionsartat. De är nu Svenska

Spels i särklass populäraste spel med en omsättning på nära 6 miljarder kronor år 2002. Snabbheten i dessa spel gör att riskerna är stora för att spelare skall utveckla spelberoende. Automaterna lockar dessutom – bl.a. på grund av de låga insatserna – till sig unga spelare, vilka är särskilt utsatta när det gäller risken att drabbas av spelberoende. Flera rapporter visar att åldersgränsen på 18 år inte respekteras. Regeringen avser att se över möjligheten att vidta åtgärder mot de restauranginnehavare som inte kontrollerar åldern hos unga spelare. Vi anser att tillståndet omedelbart skall dras in för sådana innehavare. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr3 (kd) yrkande 5.

12. Utvärdering av konsekvenserna av införandet av AB Svenska Spels värdeautomater (punkt 23)

av Gunilla Tjernberg (kd) och Lars-Ivar Ericson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 23 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 12. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr3 yrkande 6.

Ställningstagande

År 1999 ändrades lotterilagen så att de restaurangägare som har värdeautomater fick möjlighet att lösa in värdebevis från automaterna på upp till 500 kronor. Tidigare fick enbart 100 kronor ges i pengar, medan den resterande vinsten lämnades ut i form av presentkort. Sedan möjligheten att lämna ut vinster i form av pengar utökades har omsättningen på värdeautomatspel stigit mycket kraftigt, och alltfler rapporter tyder på att automaterna är en fälla för spelberoende. Vi anser att en utvärdering omedelbart skall göras där konsekvenserna av införandet av värdeautomatspelen studeras. En sådan utvärdering kan ligga till grund för en skarpare reglering på detta område. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed bifaller riksdagen motion Kr3 yrkande 6.

13. Tillstånd till skicklighetsspel i bingohallar (punkt 25)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 25 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 13. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr1 yrkande 2.

Ställningstagande

Den senaste spel- och lotteriutredningen föreslog att det skulle bli tillåtet med s.k. skicklighetsspel. Regeringen avvisar detta förslag med hänvisning till att

Lotteriinspektionen fått i uppdrag att kartlägga den svenska marknaden för spelautomater och att man nu inte vill öka antalet spel. Vi delar inte regeringens syn utan menar att skicklighetsspel bör tillåtas i enlighet med utredningens förslag. Vad vi här anfört bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr1 (m) yrkande 2.

14. Förbättrad tillsyn av spelombud (punkt 26)

av Gunilla Tjernberg (kd) och Lars-Ivar Ericson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 26 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 14. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr3 yrkande 8.

Ställningstagande

Många spelombud missköter sina åtaganden, främst när det gäller skyldigheten att kontrollera åldersgränsen på 18 år för vissa spel. Lotteriinspektionen, Svenska Spel och ATG har inte tagit sitt ansvar i denna fråga. Svenska Spel har visserligen arbetat fram ett åtgärdsprogram i tio punkter för stärkt spelansvar för värdeautomater, men problemet med brister hos ombuden gäller alla typer av spel. Tillsynen måste förbättras och ombud som missköter sig bör omedelbart få sitt tillstånd indraget. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr3 (kd) yrkande 8.

15. Yttrande av polismyndighet vid tillstånd till restaurangkasinospel (punkt 27)

av Lennart Kollmats (fp), Kent Olsson (m), Gunilla Tjernberg (kd), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Cecilia Wikström (fp), Anna Lindgren (m), Hans Backman (fp) och Lars-Ivar Ericson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 27 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 15. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr2 yrkande 5.

Ställningstagande

Som regeringen föreslår bör Lotteriinspektionen i sin prövning av ansökningar rörande restaurangkasinospel inhämta synpunkter från berörd kommun. Regeringens bedömning är att yttrande även skall kunna inhämtas från berörd polismyndighet. Vi vill förstärka polismyndigheternas möjligheter att hindra att tillstånd lämnas i tveksamma fall och anser därför att de alltid skall ges tillfälle till yttrande. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr2 (fp) yrkande 5.

16. Vinstandelstak (punkt 29)

av Lennart Kollmats (fp), Kent Olsson (m), Gunilla Tjernberg (kd), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Cecilia Wikström (fp), Anna Lindgren (m) och Hans Backman (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 29 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 16. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr2 yrkande 7 och 2002/03:Kr3 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi delar regeringens bedömning att en ökning av vinsternas totala andel också ökar ett spels konkurrenskraft. Det finns dock enligt vår mening inte något skäl att göra en särreglering för rikslotterier, utan samma vinstandelstak bör gälla för samtliga lotterier. Konkurrens från utländska spelplanordnare drabbar även mindre lotterier av lokala arrangörer. Det är snarare viktigare för ett sådant lokalt lotteri, vars totala omsättning är mindre, att kunna hävda sig konkurrensmässigt. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motionerna Kr2 (fp) yrkande 7 och Kr3 (kd) yrkande 2.

17. Ökade möjligheter för idrottsrörelsen att utveckla och bedriva egna spel och lotterier (punkt 31)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 31 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 17. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr297 yrkande 11 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr266 yrkande 3.

Ställningstagande

Spel och lotterier är idrottens viktigaste intäktsområde. Den totala spelmarknaden omsätter drygt 33 miljarder kronor. År 1971 hade folkrörelserna ca 30 % av spelmarknaden, och i dag är motsvarande andel endast 19 %.

Försämringen har skett på en marknad som totalt styrs av staten, ägare av det bolag, Svenska Spel, som lagt beslag på ökande marknadsandelar. Vi anser att det är nödvändigt att idrottsrörelsen får en betydligt större avkastning från spelmarknaden för att därmed kunna öka sin självfinansieringsgrad. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr297 (m) yrkande 11 och bifaller delvis motion Kr266 (fp) yrkande 3.

18. Föreningslivets andel av spelmarknaden (punkt 32)

av Lennart Kollmats, Cecilia Wikström och Hans Backman (alla fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 18. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr2 yrkande 6 och bifaller delvis motionerna 2002/03:Kr3 yrkande 1 och 2002/03:Kr368 yrkande 10.

Ställningstagande

Sedan år 1970 har marknadsandelarna för folkrörelsernas lotterier minskat, medan de statliga spelbolagens andel har ökat. Detta har inneburit att folkrörelsernas möjligheter att utveckla den egenfinansierade verksamheten har beskrivits. Tillskottet från Svenska Spel till idrottens barn- och ungdomsverksamhet har inte heller blivit så omfattande som från början förväntades. En ökad kontroll över lotterimarknaden skulle ge folkrörelserna gynnsammare förutsättningar. Folkpartiet anser att man därför måste se över möjligheten att rejält höja lotteriverksamhetens ekonomiska bidrag till folkrörelserna. Vi anser därför att folkrörelserna på sikt skall få ansvar för hela lotterimarknaden. Detta bör ges regeringen till känna. Därmed bifaller riksdagen motion Kr2 (fp) yrkande 6 och bifaller delvis motionerna Kr3 (kd) yrkande 1 och Kr368 (kd) yrkande 10.

19. Föreningslivets andel av spelmarknaden (punkt 32)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 19. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr3 yrkande 1 och 2002/03:Kr368 yrkande 10 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr2 yrkande 6.

Ställningstagande

Jag är positiv till att en del av vinsterna från Svenska Spel överförs till föreningslivet. Det vore emellertid bättre om folkrörelsernas egna spel kunde få ett större utrymme på marknaden så att resurserna gick direkt till folkrörelserna och inte via staten eller Svenska Spel. Staten måste därför pröva olika åtgärder för att stärka föreningslivets andel av spelmarknaden, t.ex. genom att ge alla aktörer på spelmarknaden (Svenska Spel, ATG, föreningslivet) samma villkor, vilket inte är fallet i dag. Behovet av åtgärder bör tillkännages för regeringen som riksdagens mening. Därmed bifaller riksdagen motionerna

Kr3 (kd) yrkande 1 och Kr368 (kd) yrkande 10 och bifaller delvis motion Kr2 (fp) yrkande 6.

20. Utländska spelbolags verksamhet i Sverige (punkt 33)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 33 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 20. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr1 yrkande 3 och avslår motionerna 2002/03:Kr332 yrkande 1 och 2002/03:Kr365.

Ställningstagande

Regeringen avser att försöka hindra utländska spelbolag att etablera och driva verksamhet på den svenska spelmarknaden. Vi anser att detta inte är vare sig möjligt eller nödvändigt. Bland annat med hänsyn till att det främst rör sig om vadslagning kommer dessa bolags verksamhet även i framtiden att vara begränsad och eventuella åtgärder kommer inte att stå i proportion till effekterna. Vad vi här anfört bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr1 (m) yrkande 3 och avslår motionerna Kr332 (v) yrkande 1 och Kr365 (s).

21. Spelombud (punkt 34)

av Lars-Ivar Ericson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 34 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 21. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr235, 2002/03:Kr279, 2002/03:N303 yrkande 1 och 2002/03:N341 yrkande 4.

Ställningstagande

Staten är engagerad i spelverksamhet genom bl.a. Svenska Spel och ATG. Statlig verksamhet och service bör vara en tillgång för alla, inte enbart för en del. Svenska Spel har emellertid börjat dra in ombud på platser som inte har ett tillräckligt stort kundunderlag. Företaget vägrar också att starta ombudsverksamhet hos en del butiker och kiosker som begär det. De som inte får del av Svenska Spels verksamhet är oftast lanthandlar och glesbygdsbutiker.

Spelverksamheten är en viktig del av servicen för småbutiker, inte minst på landsbygden. Ett ombudsmannaskap för Svenska Spel kan vara en viktig del för att behålla servicebutiken på orten. Statlig verksamhet av servicekaraktär bör vara till för 100 % av medborgarna och inte endast för 85 %.

Svenska Spel bör därför vara skyldigt att tillhandahålla spelverksamhet och ombudsverksamhet över hela landet hos de butiker som önskar bli om-

bud. Kraven på omsättningsnivå bör minskas och terminaler bör tillhandahållas gratis hos de butiker som får stöd från länsstyrelsen. Vad jag här anför bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motionerna Kr235 (c), Kr279 (c), N303 (c) yrkande 1 och N341 (c) yrkande 4.

22. Lottförsäljningsterminaler (punkt 35)

av Lars-Ivar Ericson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 35 borde ha följande lydelse: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservation 22. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr335 yrkande 5.

Ställningstagande

I betänkandet Föreningslivet på spel- och lotterimarknaden (SOU 2000:9) föreslås att rikslotterierna skall få placera ut s.k. lottförsäljningsterminaler och där få sälja högst 75 % av lotterna i ett lotteri. Jag anser att denna rätt även borde gälla det lokala föreningslivet. En sådan möjlighet skulle för det lokala föreningslivet innebära ett väsentligt ekonomiskt tillskott och möjliggöra en förstärkning av verksamheten. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bifaller riksdagen motion Kr335 (c) yrkande 5.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Långsiktiga avtal med AB Trav och Galopp (punkt 11)

Lars-Ivar Ericson (c) anför:

För att hästnäringen och hästsporten skall kunna utvecklas krävs bl.a. att ATG ges möjligheten att konkurrera på den internationella spelmarknaden i öppen konkurrens. För att ATG skall kunna göra en långsiktig planering för verksamheten på en sådan marknad bör den svenska staten upprätta långsiktiga avtal med bolaget. Jag har avstått från att yrka bifall till motion Kr229 yrkande 3 eftersom regeringen enligt uppgift nu arbetar med att upprätta sådana långsiktiga avtal. Jag vill ändå framhålla vikten av att så verkligen sker.

2. Finansiering med medel från spelanordnare m.m. av åtgärder mot negativa konsekvenser av spel (punkt 14)

Lars-Ivar Ericson (c) anför:

Spelberoende leder ofta till att individer och familjer hamnar i svåra sociala och ekonomiska problem. Som framhålls i motion So445 (c) finns det behandlingsmetoder i dag som kan rädda människor till ett normalt liv. Metoderna är kostsamma och kommunernas socialnämnder, som ofta kommer i kontakt med problemen först, har alltför knappa ekonomiska resurser för att kunna hjälpa. Jag vill erinra om att medel från skattedelen av eller en andel av omsättningen vid spel borde kunna användas för vård av spelmissbrukare samt till forskning om spelmissbruk.

3. Utvärdering av restaurangägarnas uppsikt över värdeautomatspel (punkt 24)

Gunilla Tjernberg (kd) anför:

Många ungdomar under 18 år spelar i dag på värdeautomater, trots den åldersgräns som gäller. Att så kan ske beror på att automaterna inte alltid står under uppsikt. Restaurangägare som inte iakttar reglerna förlorar inte heller sina tillstånd att inneha automaterna, vilket borde ske. I reservation 12 har jag yrkat på en övergripande utvärdering när det gäller konsekvenserna av införandet av värdeautomater. Jag förutsätter att en sådan utvärdering även omfattar en analys av hur restaurangägare prioriterar uppsikten över att ungdomar under 18 år inte spelar på automater, vilket tagits upp i motion Kr212 (kd) yrkande 3.

4. Uttalande om vinstdelningssystem (punkt 28)

Gunilla Tjernberg (kd) och Lars-Ivar Ericson (c) anför:

Riksdagen beslutade redan vid 1993/94 års riksmöte att överskottet från värdeautomatspel främst skall komma det lokala föreningslivets barn- och ungdomsverksamhet till godo. År 1995/96 beslutade riksdagen att detta system skall ersättas av ett vinstdelningssystem mellan staten och föreningslivet. Detta har ännu inte skett. Det är inte acceptabelt att beredandet av detta ärende har tagit många år. Regeringen anmäler nu sin avsikt att införa vinstdelningssystemet från den 1 januari 2004. Vi vill betona att det är hög tid att så sker och att någon ytterligare försening efter årsskiftet inte får komma i fråga.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2002/03:93

Regeringen (Finansdepartementet) föreslår i proposition 2002/03:93 att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i lotterilagen (1994:1000)
2. lag om ändring i lagen (1991:1482)
3. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Motioner väckta med anledning av propositionen

2002/03:Kr1 av Kent Olsson m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av konkreta åtgärder mot spelmissbruk.
2. Riksdagen beslutar tillåta skicklighetsspel i enlighet med vad som anförs i motionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte vidta ytterligare åtgärder för att förbjuda utländska spelbolag i Sverige.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning kring det statliga spelmonopolet.

2002/03:Kr2 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökad behandlingsverksamhet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att pröva olika begränsningar för innehållet i marknadsföring av spel och lotteriverksamhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utvidgning av forskningsuppdraget till Statens folkhälsoinstitut (FHI), rörande samband mellan ökad marknadsföring och ökat spelberoende.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjlighet för Lotteriinspektionen att kunna meddela begränsade tillstånd för automatspelande.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge berörd polismyndighet tillfälle att avge yttrande över tillstånd för restaurangkasinospel.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att folkrorelserna på sikt skall få ansvar för hela lotterimarknaden.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vinstandelstaket bör höjas generellt och inte enbart för rikslotterier.

2002/03:Kr3 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stärka föreningslivets andel av spelmarknaden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vinstandelstaket.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verkställa Folkhälsoinstitutets åtgärdsplan mot spelberoende.
4. Riksdagen begär att regeringen återkommer med ett förslag om ett system för att överföra en viss andel av vinsten från Svenska Spel till arbetet mot spelberoende.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att dra in värdeautomaterna från de restaurangägare som inte följer de regler som gäller för dessa spelautomater, bl.a. gällande åldersgränser.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra en utvärdering av konsekvenserna av införandet av Svenska Spels värdeautomater Jack och Miss Vegas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att enbart tillåta spel på värdeautomater under kvällar och helger.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad tillsyn av spelombuden.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Lotteriinspektionen i uppdrag att följa upp marknadens självsanering av marknadsföringen av spel.

Motioner från allmänna motionstiden 2002

2002/03:Kr212 av Ragnwi Marcelind (kd):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag så att minst 5 % av spelbolagsvinster till staten öronmärks för att betala vård av spelmissbrukare samt till forskning på området.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av förändrade regler för marknadsföring av spel.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av utvärdering av hur krögarna prioriterar uppsikten över spelautomaterna.

2002/03:Kr229 av Eskil Erlandsson och Sofia Larsen (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av trav- och galoppsportens möjlighet att konkurrera på den internationella spelmarknaden i öppen konkurrens.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppnå långsiktiga avtal med ATG.

2002/03:Kr234 av Gabriel Romanus (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en genomtänkt spelpolitik.

2002/03:Kr235 av Eskil Erlandsson och Birgitta Carlsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att spelmöjligheter från av staten styrda spelbolag skall tillhandahållas hos de näringsidkare som så begär.

2002/03:Kr263 av Yvonne Andersson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över spelbolags rätt att göra reklam.

2002/03:Kr266 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att idrottsföreningarna skall få ökade möjligheter att utveckla och bedriva egna spel och lotterier samt på sikt ges ansvar för hela lotterimarknaden.

2002/03:Kr278 av Gunnar Axén och Per Bill (m):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av lagstiftningen på spelmarknadsområdet så att privata aktörer kan bedriva spelverksamhet i Sverige i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det inte skall förekomma monopol på den svenska spelmarknaden samt att staten inte skall äga företag som bedriver spelverksamhet och därmed sälja Svenska Spel.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om särskild granskning av Svenska Spels verksamhet.

2002/03:Kr279 av Agne Hansson och Åsa Torstensson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Svenska Spel och andra statliga spelbolags skyldighet att tillhandahålla ombudsspel och service i hela landet i de butiker som önskar ha den tjänsten till sina kunder.

2002/03:Kr297 av Kent Olsson m.fl. (m):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att idrottsrörelsen får en betydligt större andel av spelmarknaden.

2002/03:Kr331 av Peter Pedersen m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett vinstdelningssystem avseende överskottet från spelintäkterna i AB Svenska Spel snarast skall införas i enlighet med tidigare riksdagsbeslut.

2002/03:Kr332 av Ingrid Burman m.fl. (v):

1. Riksdagen begär att regeringen utarbetar förslag till nya regler för att motverka utländska spelbolags verksamhet och etablering i Sverige.
2. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att se över hur reklamen runt spelandet kan begränsas.
3. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en parlamentarisk kommission med uppgift att belysa de negativa konsekvenserna vid spel om pengar.
4. Riksdagen begär att regeringen i sina direktiv till AB Svenska Spel tar in kravet på att bolaget skall verka för att allmänheten informeras om spelandets skadeverkningar.
5. Riksdagen begär att regeringen kommer med förslag till inrättande av en fond som skall finansiera program för behandling, forskning och utbildning avseende spelandets negativa sidor.
6. Riksdagen begär att regeringen kommer med förslag om att fondens arbete skall finansieras via en fastställd årlig procentsats av de totala spelintäkterna.

2002/03:Kr335 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att det lokala föreningslivet skall ha samma rätt som rikslotterierna att ställa ut lottförsäljningsterminaler.

2002/03:Kr365 av Hans Stenberg och Agneta Lundberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen vad som i motionen anförs om utländska spelbolag.

2002/03:Kr368 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det aviserade vinstdelningssystemet måste komma i gång.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om folkrörelsernas del av spelmarknaden.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om marknadsföring av spel.

2002/03:So364 av Barbro Feltzing (mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en högsta gräns för utdelning av vinstsumma införs och att denna gräns föreslås vara 3 miljoner kronor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en ideell organisation, såsom Amnesty International, skall ges i uppdrag att fördela överskjutande pengar från anordnat lotteri till hjälpinsatser för barn och människor i utsatta situationer.

2002/03:So445 av Eskil Erlandsson och Sofia Larsen (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att medel från skattedelen av eller på omsättningen på spel skall avsättas till en fond som bekostar vård av spelmissbrukare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att spelanordnare görs skyldiga att avsätta pengar till forskning om spelmissbruk.

2002/03:MJ430 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ansvaret för spelverksamheten avseende hästar bör sortera under Jordbruksdepartementet.

2002/03:MJ490 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om totospel på hundar.

2002/03:N303 av Viviann Gerdin och Annika Qarlsson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att statens servicebolag, som Svenska Spel, ATG-tjänster m.fl., skall sänka kraven på lanthandlarnas omsättningsnivå för att möjliggöra för små butiker i glesbygd att kunna erbjuda kunder likartad service.

2002/03:N341 av Lena Ek m.fl. (c):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samarbete mellan AB Svenska Spel och vissa lanthandlar.

BILAGA 2

Propositionens lagförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i lotterilagen
(1994:1000)

Härigenom föreskrivs att 16, 38 och 54 §§ lotterilagen (1994:1000) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §¹

Tillstånd att anordna ett egentligt lotteri får ges, om

1. en vinst som utgörs av pengar uppgår till högst ett basbelopp,
2. värdepappersvinster utgör högst 25 procent av det sammanlagda vinstvärdet i lotteriet,

3. värdet av vinsterna i lotteriet motsvarar minst 35 procent och högst 50 procent av insatsernas värde,

4. vinstandelen anges på lottsedlarna, lottlistorna eller på den plats där lotteriet bedrivs, och

5. det kan antas att lotteriet kommer att ge sökanden skäligen avkastning och att denna kommer att användas för det aktuella allmännyttiga ändamålet.

Till grund för beräkningen av vinsternas värde enligt första stycket 3 får läggas en bedömning av ett sannolikt vinstutfall. Detta gäller för lotterier som har en i förväg fastställd vinstplan och som bedrivs i flera län.

Kravet enligt första stycket 5 på skäligen avkastning gäller inte om det finns särskilda skäl för annat.

Om lotterna skall säljas i en lottförsäljningsautomat krävs vidare att

1. en vinstplan är fastställd i förväg,
2. vinsterna har dragits i förväg inför en av tillståndsmyndigheten godkänd kontrollant, och att
3. automaten inte betalar ut någon vinst.

1. värdet av vinsterna i lotteriet motsvarar minst 35 procent och högst 50 procent av insatsernas värde,

2. vinstandelen anges på lottsedlarna, lottlistorna eller på den plats där lotteriet bedrivs, och

3. det kan antas att lotteriet kommer att ge sökanden skäligen avkastning och att denna kommer att användas för det aktuella allmännyttiga ändamålet.

Till grund för beräkningen av vinsternas värde enligt första stycket 1 får läggas en bedömning av ett sannolikt vinstutfall. Detta gäller för lotterier som har en i förväg fastställd vinstplan och som bedrivs i flera län.

Kravet enligt första stycket 3 på skäligen avkastning gäller inte om det finns särskilda skäl för annat.

¹ Senaste lydelse 2002:592.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 §

Det är inte tillåtet att i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte

1. främja deltagande i ett inom landet anordnat lotteri som inte är tillåtet eller ett utom landet anordnat lotteri, eller

2. utan medgivande av anordnaren sälja lotter, ta emot insatser eller förmedla vinster i ett tillåtet lotteri.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får medge undantag från förbudet enligt första stycket 1 att främja deltagande i ett utom landet anordnat lotteri, om

1. lotteriet anordnas som ett led i ett internationellt samarbete på lotteriområdet med svenskt deltagande, och

2. den utländska lotterianordnaren har rätt enligt det egna landets regler att anordna lotteri eller vad hållning samt att samarbeta internationellt.

54 §²

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1. olovligen anordnar lotteri, eller

2. olovligen innehar en penningautomat, värdeautomat, varuspelsautomat eller skicklighetsautomat.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms också den som i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte uppsåtligen främjar deltagande i ett utom landet anordnat lotteri, om främjandet särskilt avser deltagande från Sverige.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms också den som *olovligen* i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte uppsåtligen främjar deltagande i ett utom landet anordnat lotteri, om främjandet särskilt avser deltagande från Sverige.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Är brottet grovt döms till fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2003.

²Senaste lydelse 1999:358.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1482) om lotteriskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1482) om lotteriskatt dels att 1 och 2 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 1 a och 1 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Lotteriskatt skall betalas enligt denna lag till staten för svenskt lotteri.

Skatt tas ut med 36 procent av den behållning som återstår sedan de sammanlagda vinster som betalats ut till vinnarna i lotteriet räknats av från de sammanlagda insatserna. För vadhållning i samband med hästtävlingar, där deltagande i vadhållningen efter särskilt tillstånd av regeringen även kan ske via en utländsk trav- eller galopporganisation, skall inte insatser och vinster som hänför sig till det utländska speldeltagandet beaktas vid bestämmandet av behållningen.

Med utbetalade vinster avses de vinster som betalats ut inom 90 dagar från skattskyldighetens inträde.

Skatt skall inte betalas för

1. sådant lotteri som avses i lagen (1972:820) om skatt på spel,
2. sådant lotteri som avses i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande, m.m.,
3. vinstdragning på här i landet utfärdade premieobligationer,
4. lotteri som har anordnats av sådan sammanslutning som avses i 15 § lotterilagen (1994:1000),
5. sådant lotteri och sådant spel enligt kasinolagen (1999:355) som har anordnats av företag som i sin helhet, direkt eller indirekt, ägs av

¹ Senaste lydelse 1999:357.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Lotteriskatt skall betalas till staten för svenskt lotteri.

Lotteriskatt skall också betalas till staten för utländskt lotteri som avser vadhållning i samband med hästtävlingar, om

1. undantag medgetts för lotteriet enligt 38 § andra stycket lotterilagen (1994:1000),

2. deltagandet sker via en svensk trav- eller galopporganisation, och

3. det svenska speldeltagandet undantagits från lotteribesättning i det land där lotteriet anordnas.

Beteckningen lotteri har samma betydelse i denna lag som i 3 § lotterilagen.

Nuvarande lydelse

staten, eller,

6. lotteri där vinsterna inte utgörs av pengar.

Beteckningen lotteri har samma betydelse i denna lag som i 3 § lotterilagen (1994:1000).

*Föreslagen lydelse**1 a §*

Lotteriskatt skall inte betalas för

1. sådant lotteri som avses i lagen (1972:820) om skatt på spel,

2. sådant lotteri som avses i lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande, m.m.,

3. vinstdragning på här i landet utfärdade premieobligationer,

4. lotteri som har anordnats av sådan sammanslutning som avses i 15 § lotterilagen (1994:1000),

5. sådant lotteri och sådant spel enligt kasinolagen (1999:355) som har anordnats av företag som i sin helhet, direkt eller indirekt, ägs av staten, eller,

6. lotteri där vinsterna inte utgörs av pengar.

1 b §

Lotteriskatt tas ut med 36 procent av den behållning som återstår sedan de sammanlagda vinster som betalats ut till vinnarna i lotteriet räknats av från de sammanlagda insatserna.

Vid bestämmande av behållningen av sådant utländskt lotteri som avses i 1 § andra stycket skall endast insatser och vinster som hänför sig till det svenska speldeltagandet beaktas. Motsvarande gäller för svenskt lotteri som avser vadhållning i samband med hästtävlingar där deltagande sker via en utländsk trav- eller galopporganisation.

Med utbetalade vinster avses de vinster som betalats ut inom 90 dagar från skattskyldighetens inträde.

Nuvarande lydelse

Skattskyldig är den som anordnar ett sådant lotteri för vilket skatt skall betalas enligt 1 §.

*Föreslagen lydelse*2 §²

Skattskyldig är den som anordnar ett sådant lotteri för vilket skatt skall betalas enligt 1 §. *I fråga om utländskt lotteri enligt 1 § andra stycket är sådan organisation som avses där skattskyldig.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2003.

² Senaste lydelse 2002:414.

2.3 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 3 § och 42 kap. 25 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

3 §

Vinster i svenska lotterier eller vid vinstdragning på svenska premieobligationer är skattefria.

Detsamma gäller vinster i utländska lotterier som avses i 1 § andra stycket lagen (1991:1482) om lotteriskatt.

42 kap.

25 §

Vinst i ett utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer skall tas upp om vinsten överstiger 100 kronor.

Detta gäller dock inte vinst i utländska lotterier som avses i 1 § andra stycket lagen (1991:1482) om lotteriskatt.

Utgifter för att delta i svenska och utländska lotterier får inte dras av.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2003 och tillämpas första gången vid 2004 års taxering.

BILAGA 3

Socialutskottets yttrande

SOCIALUTSKOTTET

SVERIGES
RIKSDAG

Utdrag ur:

PROTOKOLL	UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2002/2003:29
DATUM	2003-04-29
TID	11.00-11.35

---

§ 3 Vissa frågor inom spelområdet

Utskottet behandlar frågan om yttrande till kulturutskottet över regeringens proposition 2002/03:93 Vissa frågor inom spelområdet m.m. jämte motioner i de delar som berör socialutskottets beredningsområde.

Propositionen jämte motioner föredras i de delar som rör socialutskottets beredningsområde.

Utskottet fattar beslut om följande yttrande.

Socialutskottet erinrar om sitt tillkännagivande i höstas i bet. 2002/03: SoU1 (s. 42 ff.), om spelets samhällsekonomiska konsekvenser och forskning på området. Utskottet noterar att regeringen i propositionen (s. 22) dels refererat till detta, dels gör bedömningen att ökade insatser och resurser för att förebygga och motverka negativa sociala konsekvenser av spelande krävs och att det är väsentligt att vidta åtgärder som motverkar en utveckling på spelmarknaden som leder till folkhälsoproblem i form av ökat spelberoende. Enligt propositionen avser regeringen vidare att återkomma till riksdagen med konkreta åtgärdsförslag samt förslag till finansiering av dessa i budgetpropositionen för 2004. Utskottet vill stryka under det socialpolitiska ansvaret i sammanhanget. Vidare noterar utskottet att Statens folkhälsoinstitut nyligen i sitt förslag till handlingsprogram för att motverka spelberoende och minska de skadliga effekterna av överdrivet spelande presenterat en rad förslag som regeringen nu avser att bereda vidare. Dessutom vill utskottet fästa uppmärksamhet på att riksdagen helt nyligen beslutat om ett övergripande nationellt folkhälso- mål och en sektorsövergripande målstruktur för det samlade folkhälsoarbetet med elva målområden varav ett (målområde 11) rör bl.a. minskade skadeverkningar av överdrivet spelande (prop. 2002/03:35, bet. 2002/03: SoU7). Avslutningsvis vill utskottet peka på att regeringen i 2003 års ekonomiska vårproposition (2002/03:100) i förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för 2003, utgiftsområde 9, föreslagit att anslaget 14:7 Folkhälsopolitiska åtgärder ökas med 5 miljoner kr för att motverka negativa sociala och hälsomässiga effekter av spelberoende.

Utskottet beslutar yttra sig till kulturutskottet genom utdrag ur detta protokoll.

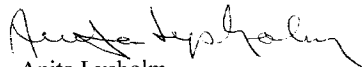
Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

VID PROTOKOLLET Anita Lysholm

JUSTERAS Ingrid Burman

Rätt utdraget intygar:

Anita Lysholm

Exp. 2003-04-29
KrU